UNHCR
The UN Refugee Agency

THAILAND

1-30 June 2017

MEDIA MONITORING REPORT # 168

မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဒီး ပှၤဂ့ၢ်ဂီတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ

ကညီဒီကလုာ်ကိုအဆိကတၢ် တၢ်အိးထီၣ်ကဒါဖဲဝ့ၢ်တကူၣ် တဲၣ်ကံု့ကီၢ်ဆၣ်

Karen News, 13 June 2017

ကညီဒီကလုာ်ကို တၢ်အိးထီၣ်ကဒါ ဒီး တၢ်ယု့ၢ်ကွၤအမံၤသိလၢ ကညီဂ့ၢ်ဂီကို လၢကညီလံာ်လၢ်ဒီး တၢ်ဆဲးတၢ်လၤ ကမံးတံာ်နှၣ်လီၤ. ကိုအံၤအိၣ်သူၣ်လီၤအ သးလၢ ယဲတၤကလုသဂီ ဖဲဝ့ၢ်တကူၣ် ကီၢ်ဒိၣ်အပူၤလီၤ.

တဲၣ်ကံု့ကီၢ်ဆၣ်ကညီလံာ်လၢ်ဒီး တၢ်ဆဲးတၢ်လၤ ကမံးတံာ် အိးထီၣ်ကဒါကွၤကိုအံၤဒီးတၢ်ဆီၣ်ထွဲ မၤစၢၤလၢဟီၣ်ကဝီၤကမျၢ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်အိးထီၣ် ကဒါကွၤကိုအံၤအတၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကမၤ မူထီၣ်ဂဲၤထီၣ်ကဒါကွၤကညီကလုာ်ကိုနှၣ်လီၤ.

နီၢ်ဆၢမူလၢအမ့ၢ်ပှၤနဲၣ်တၢ်လၢတဲၣ်ကံု့ ကညီလံာ် လၢ်ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၤကမံးတံာ် စံးဘၣ်ကညီတၢ် ကစီၣ်လၢ အဝဲဒၣ်အဲၣ်ဒိးဝဲကိုအံၤကမ့ၢ် တၢ်အဒိ ဂ့ၤတဲာ်ဘၣ်လၢ တၢ်လီၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

"ကညီဒီကလုာ်ကိုလၢအဂၤအိၣ်ဝဲ လၢတဲၣ်ကံု့ မ့တမ့ၢ် အိၣ်ကဲၤကီၢ်ဆၣ်အပူၤလီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်ကညီဒီကလုာ်ကို အဆိကတၢ်တဖျၢၣ် လၢတၢ်လီၢ်ဖဲအံၤလီၤ. ဒီးပအဲၣ်ဒိးလၢ ကိုဒ်အံၤအသိး တၢ်ကအိးထီၣ်လၢတၢ်လီၢ်လၢအဂၤ မ့ၢ် လၢကညီဖိတဖၣ် ပၢဆှၢရဲၣ်ကျဲၤဒီးအိးထီၣ်ကိုလၢအဝဲသ့ၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲနှ့ၢ်အဃိလီၤ.

ဖဲတၢ်အိးထီၣ်ကိုမုၤ လၢတၢ်မၤအီၤဖဲလါယူၤ ၁၀, ပှၤဟဲထီၣ်အိၣ်ဝဲ ၁၂၀ ဂၤ, ပၣ်ဃုာ်ဝဲနီၢ်ပဲသ့ၤစၤမိ္ လၢအမ့ၢ်က ညီကလုာ်ဒူၣ်ဂ့ၢ်ဂီကိတိာ် ဒီးပှ့ၢ်တကူၣ်ကီၢ်ဒိၣ် ကညီလံာ်လၢ်ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၤကမံးတံာ် ပှၤပၢၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ, ပှ့ၢ်တ ကူၣ်ကလံၤစိးကီၢ်ရှၣ် ကညီလံာ်လၢ်ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၤကမံးတံာ် ကရၢဖိတဖၣ်, ကညီကိုသရၣ်ဒီး ဟီၣ်ကဝီၤက မျၢ်တဖၣ်လီၤ.

နီၢ်ပဲသ့ၤစၤမိ္, ကညီကလုာ်ဂ့ၢ်ဂီကိတိာ် ဒီးပှ့ၢ်တကူၣ်ကီၢ်ဒိၣ် ကညီလံာ်လၢ်ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၤပှၤပၢၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ, အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ဝဲ ကီၢ်ဆၣ်ကမံးတံာ်အတၢ်ဂုာ်ကျဲးစၢး အိးထီၣ်ကိုအဂ့ၢ်နှၣ်လီၤ.

"တဲၣ်ကံု့ကညီလံာ်လၢ်ဒီး တၢ်ဆဲးတၢ်လၤကမံးတံာ် ဂုာ်ကျဲးစၢးမၤတၢ်ဆူၣ်မးလီၤ. ပှၤဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်တဂၤ မၤ ဘူၣ်လီၤဝဲကိုအံၤ လၢတၢ်မၤလိတၢ်အဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်အရှဒိၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကမၤန့ၢ် ကိုသရၣ်, ကမျၢ်ဒီးကညီလံာ်လၢ် ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၤကမံးတံာ် အတၢ်ဆီၣ်ထွဲဒ်သိးတၢ်ကဟူးဂဲၤပၢဆှၢကိုဝဲအံၤ လၢအယံာ်အထၢကန့ၢ်အဂီၢ်လီၤ.

နီၢ်အါနီၢ်, လၢအဟ့ၣ်လီၤမၤဘူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ကွဲအံၤအဂီၢ် စံးဝဲလၢအဝဲဒၣ်အဲၣ်ဒိးဝဲ ကညီဖိတဖၣ် ကမၤလိဘၣ်ဃး အဝဲသ့ၣ်လံာ်လၢ်ဒီး တၢ်ဆဲးတၢ်လၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

"ယဟ့ၣ်မၤဘူၣ်လီၤဟီၣ်ခိၣ်ကဝီၤဝဲအံၤ လၢကွဲအဂီၢ် ဒ်သိးကညီစၢၤသွဲၣ်သီတဖၣ် ကမၤလိဘၣ်ကညီလံာ်လၢ်, ကညီကလုာ်ဂ့ၢ်ဝီ ဒီးခ့ခါစိၤတၢ်မၤလိအဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ."

အခီၣ်ထံးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်ဝဲလၢ, ကွဲကစးထီၣ်သိၣ်လိ တီၤဖှၣ်ကွဲဖိတဖၣ် ကညီအကျိာ်လၢဂီၤခီ တချုးလၢကွဲတၢ်မၤလိအဆၢကတီၢ်စးထီၣ်ဒံးဘၣ်လီၤ.

တချုးဒံးလၢ ၁၉၆၂, ကညီဒီကလုာ်ကွဲအိၣ်အါဖျၢၣ် ဖဲကီၤမ့, အိၣ်ပိၤ, ကွိၣ်ကီ ဒီးသဂီလၢအဂၤတဖၣ်လၢတဲၣ်ကွံၢ်ဆၣ်, ဖ့ၢ်တကူၣ်ကီၢ်ဒိၣ်အပူၤ ဘၣ်ဆၣ်ပဒိၣ်ဟံကွံာ်ခဲလၢာ် ဒီးကွဲဝဲအံၤမ့ၢ်ကွဲအဆိကတၢၢ်တဖျၢၣ်လၢတၢ်အိးထီၣ်ကဒါက့ၤအီၤ ဒ်အမ့ၢ်ကညီကလုာ်ဂ့ၢ်ဝီကွဲအသိးလီၤ.

Link: http://karennews.org/2017/06/the-first-karen-national-school-re-open-in-rangoons-taigyi-township.html/

မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဒံၣ်ကရူၣ် အိးထီၣ်န့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အတြဲၤ

Myanmar Times, 19 May 2017

မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်လၢအဒိၣ်ထီၣ်ဒီးလဲၤထီၣ်လဲၤထီ လိၣ်ဘၣ်ဝဲ လၢတၢ်ခဲလၢာ်အကျါ, မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ပှၤသ့ပှၤဘၣ်လၢအသ့မူးနီၢ် လၢကမ့ၢ်တၢ်အါန့ၢ်ဒံး ပဒိၣ်ပှၤမၤတၢ်ဖိပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီလီၤ. ဒ်အမ့ၢ်ထံကီၢ်လၢအလဲၤထီၣ်လဲၤထီအဖၢမုၢ်တဘ့ၣ်အသိး, လိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်လၢအိၣ်ဒီး ဂံၢ်ဒီးဘါ ဒီးဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် လၢကဖိၣ်န့ၢ်မၤန့ၢ်ထံကီၢ်မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် ဂံၢ်ထံးအကံၢ်အစီတဖၣ် ဃုာ်ဒီးပှၤကညီဂံၢ်ဘါလၢ ကပၢဆှၢ ရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်ဃၢၤတၢ်အိၣ်သးအဂ့ၤ လၢအဆီတလဲအသးန့ၣ်လီၤ.

မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢ် ဒ်လံာ်မၤလိတဘ့ၣ်အသိး, မ့ၢ်တၢ်အရှဒိၣ်အသိတခါလၢ ကီၢ်ပယီၤတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ ဒီးခါဆူညါတၢ်လဲၤအဂီၢ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢတၢ်အံၤအဃိ, မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ပှၤသ့ပှၤဘၣ်တဖၣ် အမူဒါသနၢၣ် မ့ၢ်တၢ်အရှဒိၣ်ထီၣ်လၢထံကီၢ်အဂီၢ် ဖဲထံကီၢ်ဒိးသန့ၤအသးလၢ ထံဂုၤကီၢ်ဂၤတၢ်ဘျၢလီၤစ့ ဒီးတၢ်တ့ထီၣ်ဘှီထီၣ်ဂံၢ်ခီၣ်ထံးတၢ်သူၣ်လီၤဆီလီၤတဖၣ် ဖဲထံကီၢ်ဂုာ်လဲၤအသးဆူညါအခါလီၤ.

တၢ်မၤလိမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် ဒ်လံာ်တဘ့ၣ်အသိး, တၢ်ပာ်လီၤနီၤဖးအီၤလၢ ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်မၤလိအဖီလာ် ဖဲအပူၤကွံာ်နံၣ် ယၤဖှိၣ်တတဂၢ်အခါလီၤ.

သနာ်က့တၢ်ဆီတလဲအသးလံ. မ့ၢ်လၢသ့ၣ်ညါဝဲ ဂံၢ်ဂီၢ်အူတၢ်လိၣ်လၢထံကီၢ်တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်အဂီၢ်အဃိဒီး, ဖ့ၢ်တကူၣ်မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အကွိ Yangon Institute of Economics (YIE) သိၣ်လိဝဲ graduate degrees ဒီး diploma လံာ်အှၣ်သး အါဒၣ်တက့ၢ်လၢ တၢ်ကူၣ်လဲၤမၤကၤ, စတ့ထံးစထံး ဒီး မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အလံာ် commerse, statistics and economics တဖၣ်လီၤ.

သနာ်က့, ဒ်သိးကနုာ်လီၤကန့ၢ်လၢ ကိုလၢမံၤဟူသၣ်ဖျါ ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ပြၢလိာ်သးအါအဂီၢ်, ကိုဖိလၢအဲၣ်ဒိးမၤလိတၢ်တဖၣ် ကဘၣ်မၤန့ၢ်အမးလၢအဂ့ၤ လၢတၢ်နုာ်လီၤကိုတၢ်ဒိးစံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ်, မ့ၢ်လၢကီးနံၣ်ဒဲးကိုဖိပတံထီၣ်တၢ်အနီၢ်ဂံၢ်အါထီၣ်အဃိဒီး, ကီဒိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ကနုာ်လီၤမၤလိန့ၢ်တၢ်အဂီၢ် မ့ၢ်လၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အပတီၢ်တဖၣ် တၢ်သုးထီထီၣ်ဝဲအပတီၢ်အဃိ လီၤ, အဂ့ၢ် သရၣ်သိၣ်လိတၢ်လၢ YIE ကို, တဖၣ်စံးဝဲလီၤ.

ဒ်ကိုဖိတဘျုးဂၤလၢ YIE စံးဝဲအသိး, ကိုအံၤသိၣ်လိဝဲမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွာ်အလံာ် ဒ်သးသမူတၢ်မၤအလံာ်တဘ့ၣ်အသိး, အဃိဒီး တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါအကံၢ်အစီလၢကိုအံၤ မ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အကျါလၢ တၢ်ကမၤန့ၢ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်လီၤ.

မၣ်သံၤရံၣ်ထိ, လၢအမ့ၢ်ကိုဖိလွံၢ်နံၣ်တနံၣ်တဂၤလၢ YIE စံးဝဲ, "လၢလံာ်အဖီခိၣ်, LCCI (London Chamber of Commerce and Industry) အလံာ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်ဒ်သိးသိးဒီး ကျိၣ်စ့စရီအလံာ် accounting subjects လၢပမၤ လီလၢ YIE န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ပဖျိထီၣ်ဝံၤဒီး ပမၤတၢ်ဒ် ပှၤဖီၣ်ကျိၣ်စ့စရီ accountants အသိး, လၢနီၢ်ကစၢ်ပၢခိၣ်ပနံၣ် သ့ဝဲလီၤ.

ဖဲကီၢ်ပယီၤအိးထီၣ်အတြဲၤလၢ တၢ်မၤမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွာ်အဂီၢ်အဆၢကတီၢ်, စ့တၢးတၢ်မၤ ဒီးထံဂုၤကီၢ်ဂၤတၢ်ဘျၢလီၤစ့ခီပနံၣ်တဖၣ် ဟဲနုာ် ဒီးတၢ်အံၤဒုးအိၣ်အါထီၣ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤအခွဲးအယာ်လၢ ကိုဖိလၢအဖျိထီၣ်လၢ YIE ကိုတဖၣ် လီၤ.

ကိုဖိလၢအဲၣ်ဒိးမၤန့ၢ် မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွာ်ဒံၣ်ကရံၣ်တဖၣ် အတၢ်ဃုထၢအကျဲအိၣ်ခံဘိလီၤ. တၢ်မၤလိတၢ်အဆၢကတီၢ်ပှဲၤ လၢကိုကရၢ်အပူၤ ဒီးတၢ်မၤလိတၢ်လၢတၢ်ဒ့ၣ်စၢၤအယံၤ လၢကဒိးန့ၢ်တၢ်အကံၢ်အစီလၢပဒိၣ်ဟ်ပနီၣ်ဝဲတဖၣ်လီၤ.

ကျဲခံဘိ, ဖီတၢၣ်တခါဃိ

ကိုဖိလၢအမၤလိတၢ်လၢကို လၢအဆၢကတီၢ်ပှဲၤတဖၣ် ကဘၣ်မၤလိဝဲလံာ်မီၢ်ပှၢ်ဃီးဘ့ၣ် ဒီးတၢ်ကဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ် ဒံၣ်ကရံၣ်ဒ်လံာ်မီၢ်ပှၢ်လၢအမၤလိဝဲတဖၣ်လီၤ.

လၢအဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ YIE ဟ့ၣ်လီၤဝဲ Bachelor of Commerce, Bachelor of Economics (Economics), Bachelor of Economics (Statistics), Bachelor of Business Administration, Bachelor of Arts and Bachelor of Public Administration degrees သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲထီၣ်မၤလိဝဲလွံၢ်နံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံလီၤ. တၢ်လၤကပီၤလၢ ဒံၣ်ကရံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ် တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤဝဲဖဲဆဲးမၤလိအါထီၣ် တနံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံလီၤ. ဒံၣ်ကရံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်ကဟ့ၣ်လီၤထဲ ကိုဖိလၢ မၤလိတၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ပှဲၤ လၢ YIE လီၤ.

ကိုဖိလၢမၤလိတၢ်လၢဃုထၢတၢ်ဒ့ၣ်စၢၤယံၤတဖၣ် တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤထဲ Bachelor of Arts and Bsiness Management degrees တဖၣ်ဧိၤလီၤ.

လါလဲဒီး တၢ်မၤလီၢ်လၤလၢကန့ၢ်ဘၣ် ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢဒံၣ်ကရံၣ်လၢမၤန့ၢ်အဖီခိၣ်လီၤ. ကိုဖိလၢအဲၣ်ဒိးမၤလိတၢ်လၢ YIE တဖၣ်, တချုးလၢဃုထၢမၤလိလံာ် ကြၢးကွၢ်ထံဆိကမိၣ်လံာ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤဃုထၢတဖၣ် လီၤတံၢ်လီၤဆဲး လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်မၤလိတၢ်လၢ undergraduate အပတီၢ် လံာ်လၢအမၤလိဝဲတဖၣ် မ့ၢ်န့ၢ်ဝဲအမးဂ့ၤဒီး တၢ်ကပျဲအဝဲ သ့ၣ်ဆဲးမၤလိကဒီး Master degrees လီၤ.

ကိုဖိလၢအမၤလိ PhD တဖၣ် ကဘၣ်ဆှၢနုာ်ဝဲအ thesis လၢတၢ်ကွဲး ဖဲအဝဲသ့ၣ်မၤမၤ post-graduate research သၢနံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံလီၤ.

တၢ်ဒိးန့ၢ်ဂ့ၢ်ခီၣ်ထံးဒံၣ်ကရံၣ်လၢ မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် ကအိးဟိထီၣ်န့ၢ်တၢ်မၤအခွဲးအယာ်အါမး လၢပဒိၣ်တၢ်မၤဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်မၤတဖၣ်အကျါလီၤ. တၢ်မၤလိဖျိထီၣ် doctoral degree ဝံၤ, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤ ပဒိၣ်တၢ်မၤပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်အလီၢ် လၤသ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.

မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဒံၣ်ကရံၣ် လီၤဆီလိာ်အသးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်မီၢ်ပှၢ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အကဆူးကတၢၢ်တဖၣ်လီၤ. ကိၣ်ဖိလၢအဃုထၢမၤလိ တၢ်ဖိၣ်ကျိၣ်စ့စရီ accounting တဖၣ် တၢ်မၤအခွဲးအယာ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဂီၢ်ကမ့ၢ်ဝဲ ကျိၣ်စ့စရီတၢ်မၤလၢပနံာ်တၢ်မၤဒီး ကျိၣ်စ့တၢ်မၤခီပနံၣ်တဖၣ် ကအိးဟိထီၣ်အသးလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဃုထၢမၤလိစ့တၢးတၢ်မၤဒီး, ပှၤပၢဆှၢစ့တၢးတၢ်မၤအလီၢ်ကအိးဟိထီၣ်အသးလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပှၤလၢအမၤလိတၢ်ပၢဆှၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်မၤ management အဂ့ၢ် ညီနုၢ်တၢ်မၤလၢအဂီၢ်မ့ၢ်ဝဲသရၣ်သိၣ်လိတၢ်လၢ မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ကိၣ်န့ၣ်လီၤ.

အူကိၢ်ၤကိၤကိၤ, လၢအမ့ၢ် ၂၀၁၅ graduate ကိၣ်ဖိဖျိထီၣ်လၢမုၢ်ကွၢ်ကွၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤလၤကပီၤ စံးဝဲ, "မ့ၢ်လၢယဒံၣ် ကရံၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဃးသးမူတၢ်မၤအကံၢ်အစီအဃိသတးဒီး, လီၤဆီဒီး art မ့တမ့ၢ် science အဒံၣ်ကရံၣ်တစဲး ဒီးတၢ်မၤအခွဲးအယာ်အိၣ်ဝဲ အါဝဲန့ၢ်ဝဲလီၤ. မ့ၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အပတီၢ်လၢအထိ ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတၢ်မၤတၢ်လၢစုနီၢ်နီၢ် ဒီးဘၣ်လိာ်ဒီးမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်လိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကိၣ်လၢအသိၣ်လိမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အလံာ် တအိၣ်လၢကီၢ်စဲၣ်ဒီး ကီၢ်ဒိၣ်ကိးဘ့ၣ်ဒဲး လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤဘၣ်. လၢကီၢ်ပူၤ ကိၣ်လၢအသိၣ်လိမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် အိၣ်ဒၣ်ထဲလွံၢ်ဖျၣ်ဇိၤလၢအမ့ၢ်, Monywa Institute of Economics လၢစကဲကီၢ်ဒိၣ်, Meiktila Institute of Economics လၢမဲၢ်တလ့ကီၢ်ဒိၣ်, Yangon Institute of Economics (Ywar Thar Gyi) ဒီး Yangon Institute of Economics (Main) လၢဟ့ၢ်တကူၣ်ကီၢ်ဒိၣ်တဖၣ် လီၤ.

ကိၣ်ဖိလၢကညီကီၢ်စဲၣ်, မိၣ်ကီၢ်စဲၣ် ဒီးရၢၢ်ခၢ်ကီၢ်စဲၣ်, တနီသရံၣ်, ဟ့ၢ်တကူၣ် ဒီးအ့ယၣ်ဝတံၣ်ကီၢ်ဒိၣ်တဖၣ် ကဘၣ်လဲၤဆူ ဟ့ၢ်တကူၣ် မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အကိၣ်ခံဖျၣ်, မ့မ့ၢ်ကိၣ်ဖိလၢအဟဲလၢ ကလံၤစိးယိၤဒိၣ်ကီၢ်စဲၣ်, ကခ့ၣ်ဒီးခီၣ်ကီၢ်စဲၣ်, ဒီးစကဲ ကီၢ်ဒိၣ်တဖၣ် တၢ်ပျဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤမၤလိလၢ မီၢ်ယွၣ်ဒီးမဲာ်ထံလီၤ မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ကိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်နုာ်လီၤပြၢမၤလိတၢ်

ထဲလၢကိၣ်ဖိလၢဟဲလၢ ကလံၤထံးဒီးမုၢ်ထီၣ်ယိၤဒိၣ်ကီၢ်စဲၣ် ဒီးကယါကီၢ်စဲၣ်, မကွ့ဒီးမဲၢ်တလ့ကီၢ်ဒိၣ်တဖၣ်ဇိၤ ပတံထီၣ်လၢကမၤလိတၢ်လၢ မဲာ်ထံလီၤမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ကိၣ်သ့လီၤ. သနာ်က့, ကိၣ်ဖိမ့ၢ်အဲၣ်ဒိးထီၣ်မၤလိတၢ်လၢကိၣ်လၢအိၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တၢ်လီၢ်အချၢဒီး, အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဆှၢထီၣ်အလံာ်ပတံထီၣ်လိၤလိၤဆူ မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ကိၣ်တဖၣ်လီၤ.

ကိၣ်တဖၣ်ကဃုထၢဒီးတူၢ်လိာ်ကိၣ်ဖိလၢ အမၤလၢပှဲၤအဝဲသ့ၣ်တၢ်နုာ်လီၤကိၣ်တၢ်လိၣ်တဖၣ် လၢအမ့ၢ်ကိၣ်ဖိနီၢ်ဂံၢ်လၢအပတံထီၣ်ခဲလၢာ်အမျးကယၤ ၁၀ လီၤ. ပှၤပတံထီၣ်တၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်မၤပှဲၤကိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဲၣ်ဒိးထီၣ်ဝဲ အနီၢ်ဂံၢ်ရဲၣ် ဒိၣ်တုၤလၢအဆံးလီၤ.

တၢ်နုာ်လီၤကိၣ်အတၢ်လိၣ် လီၤဆီလိာ်အသးလၢ ကိၣ်တဖျၢၣ်ဒီးတဖျၢၣ်လီၤ. ဒ်ပဒိၣ်တၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤအလံာ်အသိး, ကိၣ်ဖိလၢအဲၣ်ဒိးထီၣ်ကိၣ်လၢအန့ၢ်အမးအစှၤကတၢၢ် ၅၀ လၢလံာ်တဘ့ၣ်စုာ်စုာ် လၢတၢ်နုာ်လီၤကိၣ်တၢ်ဒိးစဲးအပူၤ, ဒီးန့ၢ်အမးခဲလၢာ်ပာ်ဖှိၣ်အစှၤကတၢၢ် ၃၅၀ တဖၣ် ကန့ၢ်နုာ်လီၤမၤလိဘၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. သနာ်က့, အမးအစှၤကတၢၢ် လၢတၢ်နုာ်လီၤကိၣ်တၢ်ဒိးစဲးတဖၣ် တၢ်ကမၤဘၣ်ဂီၢ် ဒီးကလီၤဆီလိာ်အသးလၢ တၢ်လီၢ်တတီၤဒီးတတီၤ, ဒိးသန့ၤထီၣ်အသးလၢလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤအိၣ်လၢ ဖ့ၣ်ဆိမိၤကိၣ်တဖၣ်လီၤ.

ဒီၢ်သ့သ့ထွ့, သရၣ်သိၣ်လိစၢၤတၢ်လၢ YIE စံးဝဲ, "ပဘၣ်မၤအါထီၣ်တၢ်နုာ်လီၤကိၣ်အမးစှၤကတၢၢ် မ့ၢ်လၢဖ့ၣ်ဆိမိၤကိၣ် ပှၤပတံထီၣ်တၢ်အနီၢ်ဂံၢ် ဒံးယံာ်ဒံးအါထီၣ်အဃိလီၤ. ကိးနံၣ်ဒဲးကိၣ်ဖိတဖၣ် န့ၢ်အမးဂ့ၤထီၣ်လီၤ. ဖ့ၣ်ဆိမိၤကိၣ်တဖျၢၣ်ဒီးတဖျၢၣ် တၢ်နုာ်လီၤကိၣ်အမးလီၤဆီလိာ်အသး မ့ၢ်လၢဖ့ၣ်ဆိမိၤကိၣ်တဖၣ်တူၢ်လိာ်ကိၣ်ဖိအနီၢ်ဂံၢ်တၢ်ပာ်ပနီၣ်အိၣ်, ဒီးတၢ်နုာ်လီၤကိၣ်အမးတၢ်ဆီတလဲမၤဘၣ်ဂီၢ်အီၤ ဒိးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ ပှၤပတံထီၣ်တၢ်နီၢ်ဂံၢ်အဖီခိၣ်လီၤ.

YIE တူၢ်လိာ်ကၠိဖိတနံၣ်ထဲဒၣ် ၁,၂၀၀ ဂၤ, မ့ၢ်နာ်သက့ ပှၤပတံထီၣ်တၢ်အနီၢ်ဂံၢ် ဆဲးအါထီၣ်ဒၣ်ကွ့ၢ်ကွ့ၢ်လဲာ်လီၤ. တနံၣ်အံၤ YIE တၢ်နုာ်လီၤကၠိအမးစှၤကတၢၢ်မ့ၢ်ဝဲ ၄၂၀ လီၤ, အဝဲဒၣ်စံး.

ဒ်သရၣ်သိၣ်လိတၢ်လၢကၠိစံးဝဲအသိး, တနံၣ်တီၢ်ပူၤမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ကၠိလၢကီၢ်ပယီၤဒီတဘ့ၣ် ကၠိဖိဖျိထီၣ်အဂၢ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲ ၄၀၀၀ ဘျဲၣ်လၢကၠိဖိလၢမၤလိတၢ်ဆၢကတီၢ်ပှဲၤ, ဒီး ၁၀၀၀ ဘျဲၣ်လၢမၤလိတၢ်လၢ တၢ်ဒ့ၣ်စၢၤယံၤတဖၣ်လီၤ.

အပူၤကွံာ်လၢညါ, မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ကၠိဟ့ၣ်လီၤဝဲဒံၣ်ကရံၣ် ဖဲကၠိဖိတဖၣ်မၤလိတၢ်ဝံၤသၢနံၣ်လီၤ. သနာ်က့, စးထီၣ်လၢ ၂၀၀၂, ကၠိဖိတဖၣ်ကဘၣ်မၤလိဝဲလွံၢ်နံၣ် လၢကန့ၢ်ဘၣ်ဒံၣ်ကရံၣ်လီၤ. သရၣ်သိၣ်လိတၢ်လၢ YIE တဖၣ်လဲၤဟးဆူ ဖ့ၣ်ဆိမိၤကၠိလၢအဂၤတဖၣ် ဒ်သိးကမၤန့ၢ်ကၠိဖိလၢကမၤလိတၢ်လၢ တၢ်ဒ့ၣ်စၢၤယံၤအဂီၢ်လီၤ. သရၣ်သိၣ်လိတၢ်လၢ ဂ့ၢ်တကူၣ်မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ကၠိတဖၣ် ကလဲၤအိၣ်သကိးဝဲကီၢ်ဒိၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကသိၣ်လိအဝဲသ့ၣ်လံာ်အဂီၢ်လီၤ.

ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်မၤအတၢ်လိၣ်

မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ပှၤမၤတၢ်ဖိလၢပကတိၤတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အၢၣ်လီၤထွဲဝဲလၢ ဒ်သိးပနံာ်တၢ်မၤဒီးကျိၣ်စ့တၢ်မၤသနၢၣ်ကဂ့ာ် ထီၣ်ပသီထီၣ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤအဂီၢ်, တၢ်လိၣ်ဘၣ်ကၠိဖိဖျိထီၣ်လၢမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် လၢတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ် ဒီးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ အဂီၢ်လီၤ. ဒ်သိးတၢ်ကမၤဒိၣ်ထီၣ်ဆူၣ်ထီၣ် ထံကီၢ်မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်, တၢ်လိၣ်ဘၣ်ပှၤသ့မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် ဒီးကၠိဖိဖျိထီၣ်မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်မၤ အမူဒါသနၢၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအဒိၣ်ဝဲအါဝဲလီၤ.

"ပကငါပှၤလၢတအိၣ်ဒီးမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အဒံၣ်ကရံၣ် လၢကမၤတၢ်လၢကျိၣ်စ့တၢ်မၤ ပငါတဘူၣ်မ့ၢ်လၢ တၢ်ကမၣ်လၢကျိၣ်စ့စရီတ စဲးဖိဒၣ်လဲာ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အခံလၢ အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်အဃိလီၤ. ပဟ့ၣ်တၢ်မၤထဲလၢပှၤ လၢအသ့အဘၣ် အိၣ်ဒီး မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဒံၣ်ကရံၣ်တဖၣ်ဧၤသ့လီၤ." ပနံာ်ပှၤမၤတၢ်ဖိ ကိၤစ့ၤသံၤဟၣ် စံးဝဲလီၤ.

ကၠိဖိလၢအဖျိထီၣ်လၢမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤအခွဲးယာ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤ အိၣ်အါမးလီၤ. ကၠိဖိဖျိထီၣ်မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တဖၣ် မၤတၢ်သ့လၢပဒိၣ်စ့တၢး, နီၢ်ကစၢ်ပၢစ့တၢး, တၢ်နုာ်လီၤဟးထီၣ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤဒီး ဒီကလုာ်တၢ်ဆဲးလီၤပှၤနီၢ်ဂံၢ် ဝဲၤကျိၤ, တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီဂ့ၢ်ဂီဝဲၤကျိၤ ဒီးတၢ်ပနံာ်တၢ်ကၤဝဲၤကျိၤတဖၣ်, အဂ့ၢ် ပှၤသ့မုၢ် ဝဲၤတၢ်မၤတဖၣ်စံးဝဲလီၤ.

ကၠိဖိဖျိထီၣ်မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တဖၣ် ပတံထီၣ်တၢ်မၤသ့လၢ ထံဂုၤကီၢ်ဂၤခီပနံၣ် ဒီးဃုတၢ်မၤလၢကီၢ်ချၢသ့စ့ၢ်ကီးလီၤ.

"ကီၢ်ပယီၤအမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် ဆီတလဲအသးချ့မးလီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကၠိဖိဖျိထီၣ်မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အဂီၢ် အိၣ်အါမးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်တလိၣ်ဒၣ်လဲာ်လၢ ဘၣ်ပတံထီၣ်ဝဲဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ကြၢးမၤတၢ်လၢ ထံဂုၤကီၢ်ဂၤအခီပနံၣ် လၢကမၤန့ၢ် တၢ်လဲၤခီဖျိအဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်န့ၢ်ဘၣ်လါလဲလၢအဂ့ၤစ့ၢ်ကီးလီၤ." ပှၤသ့မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဂ့ၢ်ဂီ ဒီၢ်ယံၤယံၤမ့ၣ် စံးဝဲ လီၤ.

မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ကၠိဖိတဖၣ် မၤတၢ်သ့လၢထံကီၢ်အဂီၢ်လီၤ. ကၠိဖိတဖၣ်အံၤမၤတၢ်သ့လၢ ထံဂုၤကီၢ်ဂၤပနံာ်တၢ်မၤ ဒီးတၢ်မၤသကိး တၢ်တၢ်မၤတဖၣ်လီၤ.

ကၠိဖိမၤလိမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တဖၣ်, ဖျိထီၣ် Bachelor degree ဝံၤအလီၢ်ခံကကဲဘျုးတမ့ၢ်ထဲလၢ ဟံၣ်ဖိဃီဖိပနံာ်တၢ်မၤအဂီၢ်ဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ကကဲဘျုးစ့ၢ်ကီးလၢ ထံကီၢ်အမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အဂီၢ်လီၤ.

http://www.mmtimes.com/index.php/special-features/educentre/26054-an-economics-degree-opens-doors-of-opportunities.html

ခီလ့းကၠိတဖၣ် တၢ်ကသုးထီထီၣ်အပတီၢ် ဒီးကထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤ ဒံၣ်ကရံၣ်

Myanmar Times, 5 June 2017

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ခီလ့းကိုတဖၣ် တၢ်ကသုးထီထီၣ်အပတီၢ် ဆူကိုပတီၢ်လၢထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤဒံၣ်ကရံၣ် စးထီၣ်ကိုနံၣ်တနံၣ်အံၤ, အဂ့ၢ် တၢ်ကစီၣ်ဟဲလၢ တီၤထီတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲၤကျိၤ စံးဝဲလီၤ.

"ပကစးထီၣ်မၤအီၤ ဒ်တၢ်တိာ်ကျဲၤနဲၣ်ကျဲတခါအသိး လၢခီလ့းကိုလွံၢ်ဖျၢၣ်အပူၤလီၤ." အူအီၣ်အီၣ်မ့, လၢအမ့ၢ်ပှၤနဲၣ်တၢ်ခိၣ်ကျၢ် လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲၤကျိၤ, စံးဝဲမဟါတလါကတၢ်လီၤ. တၢ်ကစးထီၣ်သုးထီထီၣ်အပတီၢ် ဖဲလါဒံၣ်စ့ဘၢၣ်လီၤ.

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကိတိာ် ကျဲးစၢးမၤတ့ၢ်ဝဲတၢ်အံၤ အပူၤကွံာ်စှၤနံၣ်အတီၢ်ပူၤလီၤ.

ဒ်တၢ်ကစီၣ်ပာ်ဖျါလၢ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကိတိာ်စံဝဲအသိး, လၢထံကီၢ်ဒီတဘ့ၣ်အပူၤ ခီလ့းတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကို အိၣ်ဝဲ ၂၃ ဖျၢၣ်လၢအထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤလံာ်အှၣ်သးပတီၢ် ဒီးမၤလိတၢ်ခံနံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ ကိုဖိလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ခီလ့းကိုတဖၣ် တၢ်ကပာ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်တီၤဖုၣ်ကိုသရၣ် သရၣ်မုၣ် ဒီးကဘၣ်သိၣ်လိတၢ်လၢ ဂံၢ်ခီၣ်ထံးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကိုတဖၣ်လီၤ. ကိးနံၣ်ဒဲး, ကိုဖိကဲထီၣ်ကိုသရၣ်အိၣ်ဝဲ ၁၀,၀၀၀ ဂၤ လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ခီလ့းကိုတဖၣ်လီၤ.

"ပလိၣ်ဘၣ်ကိုသရၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခီဖျိ ဒီးမ့ၢ်ပှၤဒိၣ်တုာ်ခိၣ်ပှဲၤ လၢကသိၣ်လိတၢ်လၢတီၤဖုၣ်ကိုအဂီၢ်လီၤ. ဒ်သိးကကဲထီၣ်တီၤဖုၣ်ကိုသရၣ်တဂၤအဂီၢ်, တၢ်ကဘၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်သိၣ်လိယံာ်ခံနံၣ်လီၤ." အူအီၣ်အီၣ်မ့ စံးဘၣ်တၢ်ကစီၣ်သန့ ဖဲတၢ်အိၣ်ဘှံးလၢ ဒီကလုာ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အတၢ်ပာ်ဖျါ, လၢဂ့ၢ်တကူၣ် လါမ့ၤ ၂၆ သီလီၤ.

အခဲအံၤကိုတၢ်သိၣ်လိအလံာ်တဖၣ် တၢ်မၤက့ၤလၢအသိ ဒီးတၢ်သုးထီထီၣ်အပတီၢ် ဒ်ဒံၣ် ကရံၣ်လံာ်ပတီၢ် လၢတီၤဖုၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်သိၣ်လိအလံာ် ဒီးကိုသရၣ်အကံၢ်အစီ တၢ်ပာ်ပနီၣ်အပတီၢ် အိၣ်ဝဲအသိးလီၤ.

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကိတိာ် ကျဲးစၢးသုးထီထီၣ်ခီလ့းကို အပတီၢ် ဒ်သိးကထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဒံၣ်ကရံၣ်အလံာ်အှၣ်သး ဒ်သိးတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ် ကိုသ ရၣ်အကံၢ်အစီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ, အဂ့ၢ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ကိတိာ်ခိၣ် အူမိုသ့ကံၣ်စံးဝဲလၢအတၢ်ကတိၤအပူၤ, လၢဘၣ်တၢ်ကွဲးပာ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢ ထံကီၢ်တၢ်ကစီၣ်သန့ ဖဲအပူၤကွံာ်လါမးရှး နံ့ၣ်လီၤ.

အဝဲဒၣ်စံးဝဲလၢ, တၢ်ကွဲးပာ်လီၤလံတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤမိၢ်ပှၢ်လၢ တၢ်ကသုးထီထီၣ်အပတီၢ်လီၤ. တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ခီလ့းကို အိၣ်ဒံး ခံဖျၢၣ်လၢတၢ်တ့ထီၣ်အီၤဘၣ်အဖၢ ဒီးတၢ်ကစးထီၣ်အိးထီၣ် ကိုနံၣ်လၢကဟဲလီၤ.

ဟါခါတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ခီလ့းကို, လၢအမ့ၢ်ကို ၂၄ ဖျၢၣ်တဖျၢၣ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤ, တၢ်ကအိးထီၣ်အီၤဖဲလါဒံၣ်စ့ဘၢၣ်တနံၣ်အံၤ, ဒီးကသ့ၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ခီလ့းကို, လၢအမ့ၢ်ကို ၂၅ ဖျၢၣ်တဖျၢၣ် တၢ်ကအိးထီၣ်အီၤဖဲ ၂၀၁၈-၁၉ ကိုနံၣ်န့ၣ်လီၤ.

Link: http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/yangon/26255-colleges-to-be-upgraded-award-degrees.html

YBS ဘးစ်ကါ ၁,၀၀၀ ခိၣ်ကစးထီၣ်စံၣ်လၢ ဝ့ၢ်တကူၣ်အကျဲပူၤ

The Global New Light of Myanmar, 3 June 2017

ဝ့ၢ်တကူၣ်ဘးစ်ကါအတၢ်မၤ Yangon Bus Service (YBS) သုးလဲၢ်ထီၣ်အတၢ်မၤတကွီၢ် ခီဖျိစိာ်နုာ်လီၤဝဲဘးစ်ကါအါထီၣ် ၁,၀၀၀ ခိၣ်လၢဆူညါခံန့ံအတီၢ်ပူၤ, အဂ့ၢ် တၢ်ပာ်ဖျါလၢဝ့ၢ်တကူၣ်ကီၢ်ဒိၣ် တၢ်ပၢဆှၢတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤဝဲၤလီၢ် Yangon Region Transport Authority (YRTA) စံးဝဲဖဲမုၢ်ဖီဖးအနံၤထုးထီၣ် The Mirror Daily တၢ်ကစီၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဝ့ၢ်တကူၣ်ကီၢ်ဒိၣ်ပဒိၣ် ပှ့ၤဝဲဘးစ်ကါအသိ ၅၀၀ ခိၣ်လၢတ

ရူးYutong company ဒီး Ankai car company အဒိၣ်လီၤ.

"ဘၢးစ်ကါအသီခဲလၢာ်အခိၣ် ၁,၀၀၀, တၢ်ကဆှၢလီၤဝဲလၢ သၢဘျီအတီၢ်ပူၤလီၤ." ဒီးက်ထၢၣ်မိၣ်အီၣ် လၢအမ့ၢ်နၢ်ရှဲၣ်လၢ YRTA စံးဝဲလီၤ. တၢ်ပာ်ဘၢးစ်ကါအလီၢ် ကအိၣ်ဝဲဖဲ ကမျၢ်တၢ်ပှိ People's Square အပူၤလီၤ, အဝဲဒၣ်စံး.

ဟ့ၢ်တကူၣ်ကီၢ်ဒိၣ်ပဒိၣ် ပှၤဝဲဘၢးစ်ကါတခိၣ်အပှ့ၤမ့ၢ်ဝဲ အမဲရကၤဒီလၣ် ၅၆,၀၀၀ လီၤ.

Link: http://www.globalnewlightofmyanmar.com/1000-new-ybs-buses-to-hit-ygn-roads/

မိၣ်ကီၢ်စဲၣ် ကမၤလၢ်ၢထိၣ်ကို ၆၉ ဖျၢၣ်

Mon News Agency, 1 June 2017

မိၣ်ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲၤကျိၤ ကမၤလၢ်ၢထိၣ်ပဒိၣ် ဂံၢ်ခီၣ်ထံးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကို ၆၉ ဖျၢၣ်လၢ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ကိုနံၣ်တီၢ်ပူၤ, အဂ့ၢ် အူမိ္ၣ်တ့ၣ်အီၣ်, လၢအမ့ၢ်တၢ်ကူၣ် ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲၤကျိၤပှၤနဲၣ်တၢ်, စံးဝဲလီၤ. ကိုသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အါဒၣ်တက့ၢ်အိၣ်လၢ တၢ်လီၢ်လၢပှၤလဲၤပှၤက့ၤကီတဖၣ် လီၤ.

"ပမၤလၢ်ၢထိၣ်ကိုအါဒၣ်တက့ၢ် တၢ်လီၢ်လၢ ယ့, ကွဲၣ်မရီ, ဒီးဘံလ့ကီၢ်ဆၣ်တဖၣ် ဖဲတၢ်ဆဲးကျိးဒီး တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤကီဒိၣ်အလီၢ်တဖၣ်လီၤ." အူမိ္ၣ်တ့ၣ်အီၣ် စံးဝဲလီၤ.

ကိုလၢဘၣ်တၢ်မၤလၢ်ၢထိၣ်သီသီတဖၣ် ကစးထိၣ်သိၣ်လိဝဲတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အနံၣ်အါထိၣ်လီၤ. အဒိ, တီၤဖုၣ်ကိုလၢဘၣ်တၢ်မၤလၢ်ၢထိၣ်, အခဲအံၤကသိၣ်လိဝဲ တီၤဖုၣ်ဒီးတီၤခၢၣ်သးကိုဖိတဖၣ်လီၤ. ကိုလၢဘၣ်တၢ်မၤလၢ်ၢထိၣ်တဖၣ် ကပၣ်ဃုာ်ဝဲတီၤထီကို ၁၁ ဖျၢၣ်, တီၤခၢၣ်သးကို ၂၂ ဖျၢၣ်, တီၤဖုၣ်ကိုလီၢ်ခံ ၁၂ ဖျၢၣ်, ဒီးတီၤဖုၣ်ကို ၇ ဖျၢၣ်လီၤ. တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲၤကျိၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲစ့ၢ်ကီးလၢ ကမၤလၢ်ၢထိၣ် တီၤထီကိုအဆံး ၅ ဖျၢၣ်, တီၤခၢၣ်သးကိုအဆံး ၁၀ ဖျၢၣ်, ဒီးတီၤဖုၣ်ကိုအဆံး ၂ ဖျၢၣ်, ဖဲကိုဖိတဖၣ်တၢ်သိၣ်လိအဝဲသ့ၣ်လၢ ပဒိၣ်ကိုသရၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ကဘၣ်လဲၤဒိးစဲးလၢ တၢ်လီၢ်အဂၤလီၤ.

ကိုလၢတၢ်ကမၤလၢ်ၢထိၣ်တဖၣ် အိၣ်သလၣ်လီၤအသးလၢ မိၣ်ကီၢ်စဲၣ်ကီၢ်ဆၣ်သကုၤဆးဒး, လၢယ့ကီၢ်ဆၣ် ၁၅ ဖျၢၣ်, ကွဲၣ်မရီကီၢ် ဆၣ် ၁၄ ဖျၢၣ်, ဘံလ့ကီၢ်ဆၣ် ၁၁ ဖျၢၣ်, သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ် ၉ ဖျၢၣ်, ပီၣ်ကီၢ်ဆၣ် ၇ ဖျၢၣ်, ကွဲၣ်ထိၤကီၢ်ဆၣ် ၆ ဖျၢၣ်, သၤဖျူၤစယၣ် ၄ ဖျၢၣ်, ဒီးမီၣ်လ်မွဲၣ်ကီၢ်ဆၣ် ၂ ဖျၢၣ်လီၤ.

အူမိ္ၣ်တ့ၣ်အီၣ်လၢ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲၤကျိၤ, စံးအါထိၣ်ဝဲလၢ လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒီကတီၢ်အပူၤ အဝဲသ့ၣ်ကမၤပှဲၤစ့ၢ်ကီး ကိုသရၣ်အလီၢ်အါခါလီၤ.

"ပအိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ ပကမၤပှဲၤကိုသရၣ်အလီၢ် လီၤဟိတဖၣ် လၢကိုနံၣ်တနံၣ်အံၤတီၢ်ပူၤ, ပၣ်ဃုာ်ဝဲကို လၢဘၣ်တၢ်မၤလၢ်ၢထိၣ် တနံၣ်အံၤလီၤ.

လၢ ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ကိုနံၣ်အဂီၢ်, ကိုအိၣ်ဖဲတီၤထီကို ၁၀၃ ဖျၢၣ်, တီၤခၢၣ်သးကို ၅၀ ဖျၢၣ်, ဒီးတီၤဖှၣ်ကို ၈၈၇ ဖျၢၣ် လၢအသိၣ်လိတၢ်လၢဒိၣ်တၢ်မၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤလီၤ. လၢပဒိၣ်ကို, နီၢ်ကစၢ်ကို ဒီးသိခါဖှၣ်ကို လၢကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘ့ၣ်အပူၤ ကိုဖိအိၣ်ဖဲ ၄၀၀,၀၀၀ ဂၤလီၤ.

Link: https://monnews.org/2017/05/31/mon-state-to-expand-69-schools/

ကီၢ်ပယီၤတတီၤကိုဖိ ဒိးနှၢ်တၢ်သိၣ်လံာ်အသီ အဆိကတၢၢ်လၢအနံၣ် ၂၀ အတီၢ်ပူၤ

The Global New Light of Myanmar, 13 June 2017

တတီၤကိုဖိအါနှၢ်ဒံးတကကွၢ် ကဒိးနှၢ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိလံာ်အသီ စးထီၣ်တလါအံၤ, ဒ်တၢ်သိၣ်လိလံာ်အကျဲလၢ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ကိတိာ် Ministry of Education (MOE) ဒီးကီၢ်ယပၣ်ထံဂုၤကီၢ်ဂၤ တၢ်မၤသကိးကရၢ Japan International Cooperation Agency (JICA) ဖဲ ၂၀၁၄ အသိးလီၤ.

တၢ်တိာ်ကျဲၤလၢဘၣ်တၢ်မၤသဃဲၤအီၤလၢ MOE-JICA လၢတၢ်ကိးလၢ တၢ်ဘှီဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ် တီၤဖှၣ်ပတီၢ်ဂံၢ်ခီၣ်ထံးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်သိၣ်လိအလံာ်တၢ်တိာ်ကျဲၤ Curriculum Reform at Primary Level of Basic Education (CREATE), အံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ် ကီၢ်ပယီၤတတီၤတၢ်သိၣ်လိအလံာ် အဒိၣ်အမုၢ်အဆိကတၢၢ်တဘျီ လၢအနံၣ် ၂၀ အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်လိအလံာ်တဖၣ်အံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ဂီၤအါခါ ဒီးအလွဲၢ်အါကလုာ် ဒီးတၢ်ကတဲာ်ကတီၤအီၤဒ်အသိး ဖိသၣ်ဆံးဖိတဖၣ်ကွၢ်ဖဲကညီ ဒီးထုးနှၢ်အဖဲသ့ၣ်သူၣ်သးအဂီၢ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိအလံာ်တဖၣ် တၢ်ကဆှၢလီၤအီၤ အိၣ်ဒီးတၢ်နဲၣ်ကျဲလၢကိုသရၣ်အဂီၢ် လၢလံာ်တဘ့ၣ်စုာ်စုာ်န့ၣ်လီၤ.

CREATE တၢ်တိာ်ကျဲၤဖဲအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢကီၢ်ယပၣ်ဒီးကီၢ်ချၢပှၤသ့ပှၤဘၣ်လၢ တၢ်သိၣ်လိအလံာ် ဒီးကီၢ်ပှၤပှၤသ့လံာ်အဂၤ ၆၀ လီၤ.

လံာ်တၢ်သိၣ်လိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ကွၢ်ကဒါအီၤ ဒီးတူၢ်လိာ်အီၤလၢဒီကလုာ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်လိအလံာ်ကမံးတံာ် National Curriculum Committee လၢဒီကလုာ်တၢ်ပာ်လီၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဖီလ်စံၣ် ခီမရှၣ် National Education Policy Commission န့ၣ်လီၤ.

တီၤဖှၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်သိၣ်လိလံာ်အသီအံၤ ပၣ်ဃုာ်ဖဲလံာ်အဘ့ၣ်တဆံလၢအမ့ၢ်, ပယီၤ, ကိၤလၤဝါ, တၢ်ဒွး, စဲအ့ၣ်, တၢ်မၤလိပှၤဂ့ၢ်ဂီအလံာ်, တၢ်နီၤဖးတၢ်ဘၣ်တၢ်ကမၣ် ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိမူဒါ, သးသမူတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, နီၢ်ခိတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, ဒွဲလာ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢတၢ်မၤအီၤ ဒီးဒွဲလာ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်ကွၢ်အီၤတဖၣ်လီၤ. ဒီကလုာ်တၢ်သိၣ်လိအလံာ်အံၤတၢ်ကသိၣ်လိသဃဲၤအီၤဒီး ဟိၣ်ကဂီၤတၢ်သိၣ်လိအလံာ်လၢ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ ကီၢ်စဲၣ်ဒီးကီၢ်ခီတဘ့ၣ်စုာ်စုာ် အပဒိၣ်တဖၣ်လီၤ.

တ့ၢ်JICA စးထီၣ်တၢ်ကတဲၤကတီၤတၢ်သိၣ်လိအလံာ်အခီၣ်ထံး ခီဖျိဟ့ၣ်ဖဲတၢ်သိၣ်လိလၢ MOE ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢ ကီၢ်ဆၣ်, ကီၢ်ရှၣ် ကီၢ်စဲၣ် ဒီးကီၢ်ဒိၣ်ပတီၢ်တဖၣ်လီၤ. လၢတၢ်သိၣ်လိအပူၤ ကီၢ်စၢဖိၣ်ကိတိာ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ဟဲထီၣ်စ့ၢ်ကီးဖဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိလၢပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်ပတီၢ်ဖံၤအလိၢ်ခံ, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ပှၤမၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ကရူၢ် ဟ့ၣ်ကဒီးတၢ်သိၣ်လိလၢ ကိုသရၣ်လၢအသိၣ်လိတၢ် လၢကီၢ်ဒီဘ့ၣ် စးထီၣ် လါယနူၤအါရံၤ ၂၃ သီတုၤ လါမ့ၤ ၂၆ သီလီၤ.

တၢ်သိၣ်လိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဟ့ၣ်အီၤလၢကီၢ်စၢဖိုၣ်အပတီၢ်, ကီၢ်စဲၣ်ဒီး ကီၢ်ဒိၣ်ပတီၢ်, ကီၢ်ဆၣ်ပတီၢ်ဒီးကိၣ်အပတီၢ်, ဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိပတီၢ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိလၢကိၣ်သရၣ်လၢအသိၣ်လိ တၢ်အဂီၢ် မ့ၢ်ဝဲကိၣ်သရၣ်လၢအသိၣ်လိတတီၤအလံာ် လၢကိၣ်ခဲ လၢာ်လၢအပၣ်ဃုာ်ကိၣ်လၢသီခါဖှၣ် ဒီးနီၢ်ကစၢ်ကိၣ်တဖၣ်လီၤ.

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ပှၤမၤဂ့ၤထိၣ်တၢ်ကရူၢ် ဟ့ၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ် သိၣ်လိလၢ ကီၢ်ပယီၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ခီလ့းကိၣ်တဖၣ် ဒ် သိးကမ့ၢ်ကိၣ်သရၣ်တၢ်သိၣ်လိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂ့ၢ်ထံး လၢ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

Link: http://www.globalnewlightofmyanmar.com/myanmars-first-graders-receive-first-new-curriculum-in-20-years/

မိၣ်ကီၢ်စဲၣ် ကသူၣ်အါထိၣ်ကဒီး ဟံၣ်ဃီလၢအပှ့ၤဘၣ်

Mon News Agency, 7 June 2017

မိၣ်ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ် ဃုမၤန့ၢ်တၢ်ပျဲလၢ ကသူၣ်ထိၣ်ဟံၣ်ဃီလၢအပှ့ၤဘၣ် ၄,၆၀၀ ဖျၢၣ် လၢကီၢ်ဆၣ်ခံဘ့ၣ်အပူၤ, အဂ့ၢ် ဟီၣ်ကဝီၤပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်စံးဝဲလီၤ.

အူသံစီၤမိ လၢအမ့ၢ်ပှၤနဲၣ်တၢ်ခံဂၤတဂၤလၢ ပှၤကညီတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး ဒီးတၢ်သူၣ်ထိၣ်တ့ထိၣ် ဟံၣ်ဃီလီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိးဝဲၤကျိၤ လၢမိၣ်ကီၢ်စဲၣ်တၢ်တ့ထိၣ်ဘှီထိၣ်ကိတိာ်အဖီလာ်, စံးဝဲလၢတၢ်ဆှၢနုာ်လံတၢ်တိာ်ကျဲၤဆူ ကီၢ်စၢဖိုၣ်ပဒိၣ်အိၣ်, ဒီးမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွာ်ဂ့ၢ်ဝီကမံးတံာ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

"ဟံၣ်ဒၢးဖိတဖၣ်တၢ်ကတ့ထိၣ်အီၤလၢ မ့သဝီ, ကွဲၣ်မရီ ကီၢ်ဆၣ်, ဒီးပီစ့ၤသဝိ သၤဖျုၤစယၣ်ကီၢ်ဆၣ် တဖၣ် လီၤ." အဝဲဒၣ်စံး.

စ့ဘးကွဲးလၢတၢ်တိာ်ကျဲၤအဂီၢ် ကဟဲဝဲလၢထံကီၢ်စ့တၢ် ဟ်ဖိုၣ်အလီၢ် ဃုာ်ဒီးခီပနံၣ်လၢအမၤန့ၢ်တၢ်မၤ လၢတၢ်တိာ်ကျဲၤဝဲအံၤနှ့ၣ်လီၤ, အဝဲဒၣ်စံး.

"တၢ်ကသူဝဲဟီၣ်ခိၣ်အလီၢ် ၄၄ အ့ခၢ်၊ လၢတၢ်ကသူၣ်ထိၣ်ဟံၣ်ဒၢးဖိ ၂,၄၃၂ ဖျၢၣ်လၢမ့သဝီ ကွဲၣ်မရီကီၢ်ဆၣ်ပူၤအဂီၢ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံး. "ဟံၣ်ဒၢးဖိတဖၣ် အလၢ်အထီကအိၣ်ဝဲသၢကလုာ်- ၃၂၄ စကွဲခီၣ်ယီၢ်, ၄၀၀ စကွဲခီၣ်ယီၢ်, ဒီး ၆၅၀ စကွဲခီၣ်ယီၢ်တ ဖၣ်လီၤ.

အဝဲဒၣ်တယာ်ဝဲလၢ ဟံၣ်ဒၢးဖိလၢမ့သဝီ ကတြီၢ်ဝဲပှၤကညီ ၁၀,၀၀၀ ဂၤ, ဒီးဟံၣ်ဒၢးဖိတဖၣ်တၢ်ကဆါအီၤတဖျၢၣ် လၢအဲဖရ့းကိၣ် ၅ ကကွဲၢ်ကူးလီၤ.

ပဒိၣ်ဟံၣ်ဃီလၢအပှ့ၤဘၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤအါခါ ဘၣ်တၢ်တဲအၢအီၤခီဖျိအပှ့ၤကလံၤဒိၣ်အဃိလီၤ. ဟံၣ်ဃီတဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်တဲဂ့ၤအီၤ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဘှါရှဲတခါလၢ ပှၤဖှိၣ်ဖိဒီးပှၤအိၣ်ကတံာ်ကနိၣ်လၢဂ့ၢ်ပူၤအဂီၢ်, ဘၣ်ဆၣ်ဟံၣ်ဒူၣ်လၢတၢ်တိာ်ဟ်လၢအဂီၢ် လၢဘၣ်အိၣ်ဃုအီၣ်ဒၣ်လၢ တနံၤအတၢ်မၤလဲ ၆၀၀ ကူးအဖီခိၣ်, ပှ့ၤအိၣ်ဝဲတညီဘၣ်လီၤ.

အူသံစီၤမိ စံးဆၢကဒါက့ၤဝဲလၢ ပှၤကညီတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး ဒီးတၢ်သူၣ်တ့ထိၣ် ဟံၣ်ဃီလီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိးဝဲၤကျိၤ မၤစၢၤဟံၣ်ဃီအဖှိၣ်အယာ်တဖၣ်မၤန့ၢ်အိၣ်ဟံၣ်သ့ ဖဲဟံၣ်ဂံၤအခါလီၤ, ဒီးအဝဲဒၣ်စံးအါထိၣ်ဝဲလၢ ဒ်သိးဟံၣ်ဃီတဖၣ်ပှၤပှ့ၤကန့ၢ်အဂီၢ် တၢ်ကပာ်လီၤတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်အပှ့ၤ လၢအကတီၢ်ကတီၢ်တဖၣ်လီၤ.

"ဟံၣ်အပှ့ၤလၢနကဘၣ်ဟ့ၣ်ဆိတဘျီအဂီၢ် မ့ၢ်ဝဲ ၃ ကကွဲၢ်ကူးလီၤ. ဟံၣ်အပှ့ၤလၢအအိၣ်တ့ၢ်တဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်အီၤသ့လၢတကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ် လၢ ၈ နံၣ်အတီၢ်ပူၤလီၤ." အဝဲဒၣ်စံး.

Link: https://monnews.org/2017/06/07/mon-states-eyes-more-affordable-housing-units/

ကၠာ်ပဒိုန်ဟွံလဵုအသေးလၚ ကထုးထိုန်လိမ့်အှ် ၂၂ မျးကဃဵုလၚ လၚ်သ္ဂေံလး, ဒီးန္ဆၚ်ကၞသဝ်

Eleven Myanmar, 13 June 2017

လိမ့်အှ်ဒီးတၚ်ဂၚ်ဘါကိတ်ၚ် စံးဂှ်လၚကထုးထိုန်လိမ့်အှ် ၂၂ မျးကဃဵု လၚန္ဆၚ်ကၞသဝ်ဒီး လၚ်သ္ဂေံလး လၚဆူညါယၚ်နံၚ်အ တၠာ်ပူဵုလဵု.

လၚဒီကလုၚ်လိမ့်အှ်တၚ်ရဲၚ်တၚ်ကျဲဵုမၠၚ်ပ္ၚ National Electricity Master Plan အပူဵု, တၚ်ကထုးထိုန်လိမ့်အှ် ၅၄ မျးကဃဵုလၚထံဂၚ်ဘါ, ၂၂ မျးကဃဵုလၚ န္ဆၚ်ကၞသဝ်ဒီး လၚ်သ္ဂေံလး,ဒီး ၂ မျးကဃဵုလၚ တၚ်သူၚ်ကဒါက့ဵုတၚ်ဂၚ်ဘါလၠၚ်လံဵုတဖၚ်, လၚ ၂၀၂၀ ဒီး ၂၀၂၁ အဘၚ်စၚဵုန္ၚ်လဵု.

အခဲအံဵု, လိမ့်အှ်ဘၚ်တၚ်ထုးထိုန်အဵုလၚပဒိုန် အိုၚ်ဂှ် ၅၁ မျးကဃဵု, ဒီးဘၚ်တၚ်ထုးထိုန်အဵုလၚ နၠၚ်ကစၚ်တၚ်မဵုသနၚ်အိုၚ်ဂှ် ၄၉ မျးကဃဵုလဵု. တချုးလၚ ၂၀၀၈ ဘၚ်ဃးတၚ်ထုးထိုန်လိမ့်အှ် ဘၚ်တၚ်မဵုအဵုလၚပဒိုန်ခဲလၚၚ်လဵု.

ဒီးက်ထၚ်ထိနဲၚ်, လၚအမ့ၚ်ကိတ်ၚ်ခိၚ်အစၚဵုလၚ လိမ့်အှ်ဒီးတၚ်ဂၚ်ဘါဂဲဵုကျိဵု, လၚအတၚ်ကတိဵုလဵုတၚ်ဖဲတ ယံၚ်ဘၚ် ကၠာ်ပယိဵုစၚဖှိၚ် တၚ်ကူၚ်လဲဵုမဵုကဵုဒီး စဲးဖိက ဟၚ်တၚ်မဵုစၚဖှိၚ်ကရၚအတၚ်အိုၚ်ဖှိၚ် Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce and Industry ဘၚ်ဃးတၚ်ထုးထိုန်လိမ့်အှ်ဒီး တၚ်ဂၚ်ဘါအဂ့ၚ်, စံးဂှ်, "လၚ ၂၀၀၈ တၚ်ထုးထိုန်လိမ့်အှ်အတၚ် ထိုန်လၚ ပဒိုန်ဒီးနၠၚ်ကစၚ်တၚ်မဵုအဘၚ်စၚဵုမ့ၚ်ဂှ် ၉၆ : ၆.၂၄ မျးကဃဵု, လၚ ၂၀၀၉-၂၀၁၀ ၇၆.၄၅ : ၂၃.၅၅ မျးကဃဵုလဵု. လၚ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ အတၚ်ထိုန်မ့ၚ်ဂှ် ၅၁.၆ : ၄၈.၄ မျးကဃဵုလဵု. အဃိဒီး တၚ်ထုးထိုန်လိမ့်အှ်လၚအဆၚကတၠၚ်ခဲအံဵု တၚ်စံးသ့လၚ ၅၀ : ၅၀ လၚပဒိုန်ဒီးနၠၚ်ကစၚ်တၚ်မဵုအဘၚ်စၚဵုန္ၚ်လဵု.

ဖဲ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ တၚ်သူစ့နံၚ်အတၠၚ်ပူဵု, တၚ်ထုးထိုန်လိမ့်အှ်လၚထံဂၚ်ဘါမ့ၚ်ဂှ် ၅၉ မျးကဃဵု, လၚဂၚ်သဝ်ဂၚ်ဘါမ့ၚ်ဂှ် ၄၁ မျးကဃဵု, အဂ့ၚ် လိမ့်အှ်ဒီးတၚ်ဂၚ်ဘါကိတ်ၚ်တၚ်ပၚ်ဖျါ စံးဂှ်လဵု.

တၚ်သူလိမ့်အှ်လၚထံကၠၚ်ဒီတဘ့ၚ်အါထိုန် စးထိုန်အယူးနံး ၆,၄၆၇ လၚ ၂၀၁၀-၂၀၁၁ အတၠၚ်ပူဵု တဵုလၚအယူးနံး ၁၃,၅၅၁ လၚ ၂၀၁၅-၂၀၁၆, အါထိုန်အါန့ၚ်ဒံးအမျးကဃဵု ၂၀၀ အဲဖရုးက္ဲ လၚယၚ်နံၚ်အတၠၚ်ပူဵုလဵု. ကိတ်ၚ်ခိၚ်အစၚဵုစံးဂှ်လဵု.

လၚယၚ်နံၚ်အတၠၚ်ပူဵု တၚ်ထံၚ်ဘၚ်လၚ တၚ်သူလိမ့်အှ်အါထိုန် ၁၆ မျးကဃဵုအ့ဖရုးက္ဲ ကိးနံၚ်ဒဲးလဵု. ဒူသဂိအါဖျၚ် တဒိးန့ၚ် ဘၚ်လိမ့်အှ်ညီဘၚ် ဒီးကမျၚ်တဖၚ်ဘၚ်ကၠ္ဂၚ်ဆၚ်မဲၚ် ဒီးမ့ၚ်အှ်သံဒံးဒၚ်တၚ်လဵု.

Link: http://www.elevenmyanmar.com/local/9997

ပှၤသးနံၣ် ၉၀ ဒီးဆူဖီခိၣ် ကစးထီၣ်ဒိးန့ၢ်သးပှၢ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲပ့စ့ၣ်

Myanmar Times, 14 June 2017

သးပှၢ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲပ့စ့ၢ် လၢပှၤသးနံၣ် ၉၀ ဒီးဆူဖီခိၣ်အဂီၢ် တၢ်ကဆှၢန့ၢ်ခီဖျိ ဟီၣ်ကဝီၤပဒိၣ်ဂၢ်လီၢ်, စးထီၣ်မုၢ်ဖီဖးအနံၤလီၤ.

ပှၤခဲလၢာ်လၢသးနံၣ်စှၤကတၢၢ် ၉၀ နံၣ်ဃုာ်ဒီးသီခါဒီး ဖံသူတဖၣ် ကဒိးန့ၢ်ဘၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်လီၤ. လၢကပတံထီၣ်တၢ်မၤန့ၢ်ပ့စ့ၣ်စ့တၢ်ဆီၣ်ထွဲအဂီၢ်, နကဘၣ်ဆှၢနုာ်နထံဖိကီၢ်ဖိ လံာ်တၢ်အုၣ်သးခး ဒီးနဟံၣ်ဒူၣ်တၢ်မၤနီၣ်စရီန့ၣ်လီၤ. ပ့စ့ၣ်စ့တၢ်ဆီၣ်ထွဲအံၤ မ့ၢ်ကိးလါဒဲးပဒိၣ်စ့အတၢ်ဆီၣ်ထွဲအဆိကတၢၢ် လၢပှၤသူၣ်ခ့သးပှၢ်အဂီၢ်လီၤ.

ပှၤသးပှၢ်အါဒၣ်တက့ၢ်လၢ အိၣ်လၢတၢ်ကွၢ်ထွဲပှၤသးပှၢ်ဟံၣ်တဖၣ် အထံဖိကီၢ်ဖိလံာ်တၢ်အုၣ်သးခးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဟံၣ်ဒူၣ်တၢ်မၤနီၣ်စရီမ့ၢ်ဂ့ၤတအိၣ်ဘၣ်, ဒီၢ်ခ့ၤမၣ်မၣ်, လၢအမ့ၢ် ပှၤပၢၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤခံဂၤတဂၤလၢ စံစၤယ့ၣ်ဟံၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲပှၤမၤတသ့တဘၣ် ဒီးပှၤသးပှၢ်လၢအဆိက့မံၤနီၤယံာ်တဖၣ်အဂီၢ်, စံးဝဲလီၤ.

"ပှၤသးပှၢ်လၢအိၣ်ဖဲအံၤတဖၣ် အါဒၣ်တက့ၢ်ဘၣ်တၢ်ပာ်တ့ၢ်လၢအဟံၣ်ဖိဃီဖိလီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟဲတုၤလၢပတၢ်ကွၢ်ထွဲအလီၢ်အခါ အဝဲသ့ၣ်အလံာ်အလၢ်တအိၣ်ဘၣ်. ပှၤအိၣ်ကဒုဖဲအံၤအိၣ်ဝဲ ၁၂၂ ဂၤ, အါဒၣ်တက့ၢ်မ့ၢ်ပှၤလၢအလံာ်လၢ်တၢ်အုၣ်သးတအိၣ်, ဒီးတသ့ၣ်ညါအသးနံၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်. ပတယးလၢ အဝဲသ့ၣ်အဂၤတဆံဃၣ်ဃၣ် အသးနံၣ်ကအိၣ်အါန့ၢ်ဒံး ၉၀, ဘၣ်ဆၣ်ထဲလၢခံဂၤဇိၤ အိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်သးလၢအဝဲသ့ၣ်သးနံၣ်အဂီၢ်, ဒီးကဒိးန့ၢ်ပ့စ့ၣ်စ့တၢ်ဆီၣ်ထွဲလၢပဒိၣ်န့ၣ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံး.

ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီး တၢ်ဆီလီၤပာ်လီၤကိတိာ် ပာ်ပနီၣ်လီၤဝဲကျဲလွံၢ်ပတီၢ် လၢပှၤသးပှၢ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်သးလၢအသးနံၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဝဲလၢတၢ်ကမၤန့ၢ် လံာ်အုၣ်သးလၢကဝီၤဒ့ဒီး ကီၢ်ဆၣ်ပှၤပၢဆှၢတၢ်ခိၣ်နၢ်တဖၣ်အအိၣ်, ကီၢ်ဆၣ်တၢ်နုာ်လီၤဟးထီၣ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤဝဲၤကျိၤ, ကီၢ်ဆၣ်ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဆီၣ်ထွဲဝဲၤကျိၤ ဒီးပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဆီၣ်ထွဲဝဲၤကျိၤ လၢန့ၢ်ပှ့ၣ်ဒိၣ်အအိၣ်တဖၣ်လီၤ.

"တၢ်အကျိၤအကျဲလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဝဲတဖၣ်အံၤ ကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်လၢ ကဒိးန့ၢ်ဘၣ်ကိးလါဒဲးတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤန့ၣ်လီၤ." အူအိၣ်ကၠိၣ်မိ, လၢအမ့ၢ်ပှၤနဲၣ်တၢ်လၢ ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲၤကျိၤ, စံးဝဲလီၤ.

ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤကိတိာ် ကဆှၢလီၤပှၤဂ့ၢ်ဝီပ့စ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲ ဆူကီၢ်ဆၣ်ပှၤပၢဆှၢတၢ်ခိၣ်နၢ်တဖၣ်အအိၣ် ဖဲမုၢ်လ့ၢ်ဇိၤအနံၤ ဒီးခိၣ်နၢ်တဖၣ် ကဟ့ၣ်လီၤက့ၤအဝဲသ့ၣ်လၢမုၢ်ဖီဖးအနံၤလီၤ. ပှၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဆီၣ်ထွဲဝဲၤကျိၤအစရီအပူၤ ပာ်ဖျါဝဲ ပှၤသးပှၢ် ၃၁,၈၃၅ ဂၤ ပတံထီၣ်ဝဲလၢကမၤန့ၢ်ပ့စ့ၢ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲအဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဂၤကဒိးန့ၢ်ဝဲ တလါ ၁၀,၀၀၀ ကၠးလီၤ.

ကီၢ်ပဒိၣ်ပာ်လီၤစဲၣ်ပာ်ဝဲ ပ့စ့ၢ်စ့ ၄၂၀ ကကွၢ်ကၠးလၢပှၤသးပှၢ်အဂီၢ် လၢ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ စ့ဘးကၠဲးအပူၤလီၤ. အနီၢ်နီၢ်ပ့စ့ၣ်စ့တၢ်ဆီၣ်ထွဲအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ စးထီၣ်လံလၢလါအ့ဖြ့ၣ်, ဘၣ်ဆၣ်လါယူၤတၢ်ဟ့ၣ်လီၤစ့ကမ့ၢ်ဝဲအဆိကတၢၢ် ဒီးကကးဘၢဃုာ်ဝဲလါအ့ဖြ့ၣ်, လါမ့ၤ ဒီးလါယူၤန့ၣ်လီၤ.

"ပှၤလၢအသးနံၣ်ကထီၣ်ဘးလၢကမၤန့ၢ်စ့တၢ်ဆီၣ်ထွဲတဖၣ် ဆဲးလီၤအမံၤသ့ၣ်သ့ဝဲ တချုးလၢတၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤစ့ဘးကၠဲးလၢခံတဘျီအဂီၢ် ဖဲလါစဲးပထ့ဘၢၣ်န့ၣ်လီၤ." အူအိၣ်ကၠိၤမိစံးဝဲလီၤ.

Link: http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/yangon/26375-people-90-and-older-to-start-receiving-pensions.html

ကါလၢပျုၤလီၤလၢကၠဲၣ်ထိၤဃိၣ် ကစးထီၣ်အိးထီၣ်လါအီၤထိဘၢၣ်

Myanmar Times, 14 June 2017

တမံၤလၢဟဲဟးအိၣ်သကိး ကွဲၣ်ထိၤဃိၣ်လၢမိၣ်ကျိၢ်စဲၣ် တယံာ်ဘၣ်ကဒိးဘၣ်ကျိၢ်ပယီၤကါလၢပျံၤလီၤအဆိကတၢၢ် စးထီၣ်ယသ့ၣ်တီၤလဲၤဆူဃိၣ်န့ၣ်လီၤ, အဂ့ၢ် အူမိၣ်ဂဲ လၢအမ့ၢ်ပှၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်လီၤဆီတမံးတံာ်ကရၢဖိတဂၤ လၢ Sky Asia Company စံးဘၣ် *The Myanmar Times* တၢ်ကစီၣ်န့ၣ်လီၤ.

Sky Asia မ့ၢ်ခီပနံၣ်လၢ အမၤကဲထီၣ် ကါလၢပျံၤလီၤတၢ်တိာ်ကျဲၤ, လၢအဝံၤလံ ၇၅ မျးကယၤလီၤ.

"ပမ့ၢ်လၢ်လၢပကမၤဝံၤတၢ်တိာ်ကျဲၤအံၤ ဖဲလါယူၤလံ ကတၢၢ် ဒီးပကနီကွၢ်အီၤသၢလါ ဒ်သိးကမၤလီၤတံၢ် တၢ်ပူၤဖျဲးလၢပှၤလဲၤတၢ်ဖိအဂီၢ်လီၤ. ပတိာ်ပာ်လၢပကစးထီၣ်အီးထီၣ် ကါလၢပျံၤလီၤအံၤဖဲလါအီးထိ ဘၢၣ် ဖဲတမံၤဟဲဟးလိာ်ကွဲ စးထီၣ်အဆၢကတီၢ် လီၤ." အူမိၣ်ဂဲ, စံးဝဲလီၤ.

ပှၤမၤတၢ်သ့ဖိလၢ ကျိၢ်ဖြၣ်စ့ၣ်ဒီး ကလံၤထံးခိၣ်ရံၤယါတဖၣ် ရဲၣ်ကျဲၤမၤဝဲတၢ်တိာ်ကျဲၤအံၤ ဒီးမၤလိာ်ဝဲကါလၢပျံၤလီၤ ၄၃ ခိၣ်လၢ ကျိၢ်ဖြၣ်စ့ၣ်, တခိၣ်ပှၤဒိးန့ၢ်ဝဲဃီးဂၤလီၤ, အဝဲဒၣ်စံး.

"အခိၣ်ထံးဒုပဆိမိၣ်လၢ ပကဃ့ၢ်စးထီၣ်က့ပီခိၣ်တဃာ်သူၣ်ဒဲအလီၢ် ဒီးလဲၤထီၣ်တုၤဆူဃိၣ်ကရၢ်ပူၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢ ကွဲၣ်ထိၤသိလ့ၣ်သန့အိၣ်ပာ်လံအဃိဒီး, ပဆၢတဲာ်လၢပကဃ့ၢ်ဝဲဒၣ် စးထီၣ်ယသ့ၣ်တီၤ ဆူကွဲၣ်ထိၤဃိၢ်ကရၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ." အဝဲဒၣ် စံး.

အဝဲသ့ၣ်ကထၢဝဲ ကျိၢ်ပယီၤပှၤလဲၤတၢ်ဖိတဂၤ ၃၀၀၀ ကျး ဒီးကျိၢ်ချ့ၢပှၤလဲၤတၢ်ဖိ US$5 (၆,၈၁၆ ကျး), ဒီးတၢ်လဲၤကယံာ်ဝဲအမံးနံး ၁၀ လီၤ, အဝဲဒၣ်စံး. "ပကမၤဘၣ်ဂီၢ်တၢ်အပှ့ၤ ဒ်သိးကစုၤန့ၢ်ဒံးဘးစ်ကါအပှ့ၤလီၤ."

လၢကျိၢ်ပယီၤတၢ်ဘျၢနုာ်စ့ခီမရှၣ် Myanmar Investment Commission အတၢ်ပာ်ဖျါအပူၤ, တၢ်တိာ်ကျဲၤအံၤ တၢ်ဘျၢနုာ်စ့လၢခိၣ်ရံၤယါအိၣ်ဝဲ ၈၀ မျးကယၤ, ဒီးလၢကျိၢ်ပယီၤ ၂၀ မျးကယၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကငါလီၤန့ၢ်ဝဲ BOT system ဟိၣ်ခိၣ်လီၢ် ၁၃.၅ အ့ခၢၣ်အနံၣ် ၅၀ လၢမိၣ်ကျိၢ်စဲၣ်ခိၣ်ဃၢၤန့ဆၢၣ် ဂံၢ်ထံး ဒီးသ့ၣ်ပှ်ၢကိတိာ် န့ၣ်လီၤ.

"ကမ့ၢ်ဝဲကါလၢပျံၤလီၤ အဆိကတၢၢ်လၢကျိၢ်ပယီၤ ဒီး ကမၤညီန့ၢ်ပှၤလဲၤတၢ်ဖိအကျဲ လၢအဟဲဟးဆူဃိၣ်န့ၣ် လီၤ." ဒီးက်ထၢၣ် မ့ကွံၣ်ဂ့ လၢအမ့ၢ်ခိၣ်ဃၢၤန့ဆၢၣ်ဂံၢ် ထံးဒီးသ့ၣ်ပှ်ၢကိတိာ်ခိၣ် လၢမိၣ်ကျိၢ်စဲၣ်, စံးဝဲလီၤ.

"အဝဲသ့ၣ်ဘျၢလီၤစ့ US$20 million (K27.3 billion) လၢကတ့ထီၣ်ကါလၢပျံၤလီၤအကျိၤအကွာ်အံၤ ဒီးရဲၣ်ကျဲၤပာ်ဝဲလၢကစးထီၣ်အီးထီၣ်ဝဲမဟိတနံၣ်, ဘၣ်ဆၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်အကလုာ်ကလုာ်အဖီခိၣ် ဘၣ်သုးယံာ်သုးနီၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်တဘျီအံၤ, လီၤတံၢ်လံလၢတၢ်ကအိးထီၣ်အီၤ ဖဲတမံၤဟဲဟးကသူၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ." အူမိၣ်ဂဲ, စံးဝဲလီၤ.

Link: http://www.mmtimes.com/index.php/lifestyle/travel/26367-cable-car-to-kyaikhtiyo-pagoda-to-start-in-october.html

ကညီကျိၢ်စဲၣ် ကျိၢ်ချ့ၢတမံၤဟဲဟးအါအါဂိၢ်ဂိၢ် တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးဝံၤအလီၢ်ခံ

Burma News International, 14 June 2017

တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်ကတီၤနဲ့ၢ်ကျဲလၢ တမံၤအတၢ်ဟဲဟးလိၢ်ကွဲလၢကညီကီၢ်စဲၣ်, တမံၤတၢ်ဟဲဟးလိၢ်ကွဲ ပဒိၣ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါစံးဝဲတနွံအံၤလီၤ.

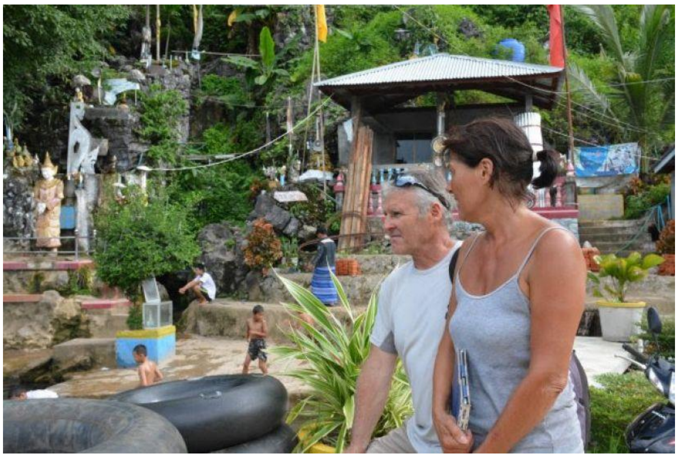

အူပ့ကြိၤ, လၢအမ့ၢ်ပှၤနဲၣ်တၢ်အစၢၤလၢ ကညီကီၢ်စဲၣ် ဟိၣ်ထဲလ်ဒီးတမံၤတၢ်ဟဲဟးအိၣ်သကိးဝဲၤကျိၤ, စံးဝဲလၢကိးနံၣ်ဒဲးတမံၤ တၢ်ဟဲဟးအိၣ်သကိးအါထီၣ်လီၤ. အဝဲဒၣ်စံးဝဲတၢ်ဂ့ၢ်ကမ့ၢ်လၢ တၢ်အၢၣ်လီၤဆဲးစုမုၢ်ကျၢ်၊ တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအခီၣ်ထံးတဘျီ ဖဲ ၂၀၁၂, ဖဲနံ့ၣ်ဂံၤအလီၢ်ခံ တမံၤတၢ်ဟဲဟးအနီၢ်ဂံၢ်အါထီၣ် စးထီၣ် ၁၀,၀၀၀ ဆူ ၁၅၀,၀၀၀ မဟိတနံၣ်လီၤ.

"တၢ်မၤနဲ့ၢ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢတမံၤတၢ်ဟဲဟးအါထီၣ်လီၤ. ကျဲမုၢ်ကျဲဘိ ဒီးတိာ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤအီၤ ဒီးအိးထီၣ်အသး ၂၄ နၣ်ရံၣ်တီၢ်ပူၤလီၤ. တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီလၢ တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်လဲၤကျဲ ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဟိၣ်ကဝီၤတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤ, ဒီးတကတီၢ်ဃီ တၢ်ဂ့ၤထီၣ်လၢ ကျဲမုၢ်ကျဲဘိဒီး တၢ်ဆဲးကျိးတဖၣ်လီၤ.

ဖဲ ၂၀၁၃ ကညီကီၢ်စဲၣ်တူၢ်လိာ်မုာ် တမံၤတၢ်ဟဲဟး ၄၀,၀၀၀ ဂၤ ဒီးဖဲ ၂၀၁၄ အါထီၣ်တုၤ ၅၀,၀၀၀ ဂၤလီၤ. ဖဲမဟိတနံၣ်တမံၤအနီၢ်ဂံၢ်ထီၣ်ဘး ၁၅၀,၀၀၀ ဂၤလီၤ.

ဖဲလါယနူၤအါရံၤ ဒီးလါအ့ဖြၣ်အတီၢ်ပူၤတနံၣ်အံၤ, ကီၢ်စဲၣ်ဟိၣ်ထ်ဒီးတမံၤတၢ်ဟဲဟးအိၣ်သကိးဝဲၤကျိၤ မၤနီၣ်ဝဲတမံၤအနီၢ်ဂံၢ်အိၣ်လံ ၂၅,၀၀၀ ဂၤလီၤ.

တမံၤလၢဟဲဟးအါဒၣ်တက့ၢ် လဲၤအိၣ်သကိးဒၣ်သ့ထဲလၢ ဖ့ၣ်ဒီးလ့ပူၤဖဲဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၣ်ကပိးကပၤ, မ့ၢ်လၢတၢ်ဆဲးတြီအိၣ်ဒံးလၢ တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤလၢကီၢ်စဲၣ်ပူၤအဃိလီၤ. ဖဲတၢ်စူၤခါအကတီၢ် တမံၤတၢ်ဟဲဟးကီၢ်စဲၣ်စှၤဝဲလီၤ.

ဒ်တမံၤတၢ်ဟဲဟးအိၣ်သကိးဝဲၤကျိၤ အတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါစရီပာ်ဖျါဝဲအသိး, ကီၢ်ချၢတမံၤအါဒၣ်တက့ၢ်မ့ၢ်ဝဲဖြၣ်စ့ၣ်, ဒီးပိာ်ထွဲထီၣ်အခံမ့ၢ်ဝဲ ကၠၢမဲဒီးဒးထ်ခ့ကလုာ်တမံၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

ဖုစီၤကဲ လၢအမ့ၢ်ကီးကသိၣ်လ့ပူၤ ပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်ကမံးတံာ် လၢဖၣ်အၣ်ကီၢ်ဆၣ်စံးဝဲ, မဟိၣ်တနံၣ်တမံၤအတၢ်ဟဲအိၣ်ဝဲ တနံၤ ၃၀ ဂၤ, ဒီးတနံၣ်အံၤတမံၤအနီၢ်ဂံၢ်တနံၤ ဘူးကထီၣ်ဘး ၅၀ ဂၤလီၤ.

ကညီကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ထံၣ်ဝဲလၢတမံၤအတၢ်ဟဲဟးအိၣ်သကိးကီၢ်စဲၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါစ့အတၢ်ဟဲနှာ်တခါ, ဒီးမ့ၢ်ကျဲတဘိလၢအမၤမူထီၣ်ဂဲၤထီၣ် မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွာ်အခွဲးအယာ် လၢတၢ်လီၢ်လၢတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီစှၤတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်လီၢ်အါဒၣ်တက့ၢ်လၢကီၢ်စဲၣ်အပူၤ အိၣ်ဒံးဒၣ်ဒီးဟိၣ်လာ်မ့ၣ်ပိၢ်, ဒီးကျဲမုၢ်ကျဲဘိးလၢအဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် ဂံၢ်ခီၣ်ထံးတၢ်သူၣ်လီၤဆီလီၤတဖၣ်တအိၣ်အဃိဒီး, စဲးဖီကဟၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ ပှၤသ့ၣ်ညါတၢ်တဖၣ် စံးဝဲတမံၤတၢ်ဟဲဟးအိၣ်သကိးတၢ်မၤလၢကီၢ်စဲၣ်အပူၤ ကဘၣ်မၤတၢ်အါဆူညါဒံး တချုးလၢအတူၢ်လိာ်တမံၤအတၢ်ဟဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ် သ့ဒံးဘၣ်လီၤ. တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးမ့အိၣ်လၢကညီကီၢ်စဲၣ်အါဒၣ်တက့ၢ်သနာ်က့, တၢ်လီၢ်အိၣ်ဝဲတနီၤလၢတၢ်ခးလိာ်သးလၢအံၤလၢဘးကဲထီၣ်, ဒီးတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤတၢ်အုၣ်ကီၤဝဲလၢအဂ့ၢ် တနဲ့ၢ်ဒံးဘၣ်လီၤ.

ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ ဆဲးစုမုၢ်ကျၢ်လၢတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အၢၣ်လီၤ အခီၣ်ထံးတပတီၢ်ဖဲ ၂၀၁၂, ဒီးမ့ၢ်ကရၢဃိးဖုအကျါတဖုလၢအဆဲးစုမုၢ်ကျၢ် လၢကီၢ်ဒီတဘ့ၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အၢၣ်လီၤ ဖဲ ၂၀၁၅ နံ့ၣ်လီၤ.

Link: http://www.bnionline.net/news/karen-state/item/3155-kayin-state-enjoys-tourism-influx-after-ceasefire.html

သဲစးဒီးတၢ်ပၢတၢ်ပြး

တၢ်ဒုးနဲၣ်တၢ်ဂီၤမူဟံၣ်သီ တယံာ်ဘၣ်တၢ်ကတဲ့ထီၣ်လၢလွံၢ်ကီၢ်

Myanmar Times, 1 June 2017

တၢ်ဒုးနဲၣ်တၢ်ဂီၤမူဟံၣ်အသီ လၢအပတီၢ်ထီၣ်ဘၣ်းဒီး လူၤတၢ်ဆၢကတီၢ်ခ့ခါချူး တၢ်ယံာ်ဘၣ်တၢ်ကတဲ့ထီၣ်လၢဂ့ၢ်လွံၢ်ကီၢ်, ကယါကီၢ်စဲၣ်နှၣ်လီၤ.

ကီၢ်စၢဖှိၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤကိတိၵ်ခိၣ်, ဒီးက်ထၢၣ်ဖှ့ၣ်မှံး စံးဘၣ်သဲစးဘျိၣ်ဒိၣ်အဖီခိၣ်တတီၤတၢ်အိၣ်ဖှိၣ် မဟါတနံၤ (လါမှ့ၤ ၃၁) လၢ, "တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်လၢတၢ်ကတဲ့ထီၣ် ပတီၢ်ထီတၢ်ဒုးနဲၣ်တၢ်ဂီၤမူဟံၣ်အသီတဖျၢၣ် လၢလွံၢ်ကီၢ်, ကယါကီၢ်စဲၣ်နှၣ်လီၤ. တၢ်ရၤလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကစီၣ်ကိတိၵ် Ministry of Information (MOI) ကသမံ သမိး တၢ်ဂီၤမူဟံၣ်လီၢ်လံၤ သံၤရံၣ်တၢ်ဂီၤမူဟံၣ် ဒီးကတဲသကိးတၢ်ဒီး ကယါကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ် လၢတၢ်မၤနၢ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ် အဂီၢ်လီၤ.

ကိတိၵ်ခိၣ်အတၢ်ကတိၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်စံးဆၢကဒါက့ၤ တၢ်သံကွၢ်လၢ နီၢ်ဂံၢ် ၅ ကယါဟ့ၣ်တၢ်ဖးအလီၢ်ခၢၣ်စး ဒီၢ်လွံၢ်စၤ သံကွၢ်ဝဲဘၣ်ဃး မ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်လၢ တၢ်ကတဲ့ထီၣ်တၢ်ဒုးနဲၣ်တၢ်ဂီၤမူဟံၣ်အသီ ဖဲဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်အိၣ်ကလီလၢ အပူၤကွံာ်သံၤရံၣ်တၢ်ဒုးနဲၣ်တၢ်ဂီၤမူဟံၣ်လီၢ်လံၤအိၣ်အလီၢ်နှၣ်လီၤ.

"MOI ကစးထီၣ်ဖီထီၣ် ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ ဒီးတဲ့ထီၣ်တၢ်ဂီၤမူဟံၣ်ကသ့အခါဖဲ ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်တၢ်စိာ်ခီကဒါဆူကယါကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ်အိၣ် ဒ်တၢ်မၤအကျိၤအကျဲအိၣ်ဝဲအသိးလီၤ, အဝဲဒၣ်စံး.

ဒီးက်ထၢၣ်ဖှ့ၣ်မှံးစံးဝဲ, "တၢ်စံးဆၢလၢဟဲလၢကယါကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ်အိၣ်စံးဝဲ, တၢ်မၤနၢ့ၢ်က့ၤတၢ်ပၢဆှၢရဲၣ်ကျဲၤဟီၣ်ခိၣ်လီၢ် အခွဲးယာ်ဖံၤအလီၢ်ခံ, တၢ်ကတဲ့ထီၣ်ဖျှဖးဒိၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဒုးနဲၣ်တၢ်ဂီၤမူဟံၣ် တၢ်ကသူကီၢ်စဲၣ်အစ့ဘးကှဲးလၢခဲကိာ်တနံၣ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ်တၢ်တိာ်ကျဲၤအံၤ တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤဆူနီၢ်ကစၢ်ခီပနံၣ်တၢ်မၤအစုပူၤနှၣ်လီၤ."

တၢ်မၤအကျဲလၢ တၢ်ကစိာ်ခီလံာ်က့လၢ်က့လၢအလိၣ် ဆူ MOI စုပူၤဘၣ်တၢ်မၤလံ ဒီးတၢ်ပၢဆှၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် တၢ်ကကွၢ်ကျဲၤအီၤခီဖျိ ကီၢ်ဒိၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ်တဖၣ်စုာ်စုာ် လၢတၢ်ငါလီၤဟီၣ်ခိၣ်လၢအယံာ်အထၢအဂီၢ်လီၤ.

ဘၣ်ဃးတၢ်ပၢဆှၢရဲၣ်ကျဲၤဒီး တၢ်ဟူးဂဲၤမၤတၢ်ဂီၤမူဟံၣ်အဂ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢာ်လၢာ်ဆ့ဆ့ဆူ နီၢ်ကစၢ်ပၢတၢ်မၤစုပူၤနှၣ်လီၤ, အဝဲဒၣ်စံးဝဲလီၤ.

"လွံၢ်ကီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢအဒိၣ်တဖျၢၣ် လၢကယါကီၢ်စဲၣ်အပူၤလီၤ. ဂ့ၢ်ကြၢးအိၣ်ဒီး တၢ်ဂီၤမူဟံၣ်လၢလူၤခ့ခါဆၢကတီၢ်ထီၣ် ဘးတဖျၢၣ်လၢအအိၣ်ဒီးက့ၢ်ဂီၤအလၢအပှဲၤ လၢကြၢးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးဂ့ၢ်ဖးဒိၣ်နှၣ်လီၤ. ယသံၣ်ကွၢ်တၢ်သံကွၢ်ဝဲအံၤလၢ သဲစးဘျိၣ်ဒိၣ်အပူၤ ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါတၢ်ဝဲအံၤကဲထီၣ်သးသ့တသ့အဂီၢ်လီၤ." ဒီၢ်လွံၢ်စၤစံးဝဲလီၤ.

http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/nay-pyi-taw/26209-coming-soon-new-cinema-in-loikaw.html

NLD ထီဘိကမံးတံာ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ် ကွၢ်ထံဆိကမိၣ် တၢ်ကက့ၤဟ့ၣ်ကဒါက့ၤဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အလီၢ်

Myanmar Times, 5 June 2017

ဒီကလုာ်ဒံၣ်မိၣ်ကရၢ်စံၣ် ကရၢစီ National League for Democracy (NLD) ထီဘိကမံးတံာ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖဲ စံၤ ဘံတမုံၤဒၢး, နံၤပှံၣ်ဒီၣ်, ဖဲမုၢ်ဒဲးအနံၤ ဒ်သိးကတၢၣ်ပီၣ်သကိးတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃး တၢ်က့ၤဟ့ၣ်ကဒါက့ၤဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လၢ တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ဂဲၤအပှၤ ကွံာ်, အဂ့ၢ် နၢ်ရဲၣ် အှၣ်ဝ့ထ့ၤ စံးဝဲလီၤ.

"ပတၢၣ်ပီၣ်သကိးဘၣ်ဃး တၢ်ဂ့ၢ်လၢဘၣ်ထွဲ တၢ်က့ၤဟ့ၣ်ကဒါက့ၤဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လၢ တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ဂဲၤအပှၤကွံာ် ဖဲ ကီၢ်ဒိၣ်ဒီး ကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်အပှၤန့ၣ်လီၤ. ပအဲၣ်ဒိးကွၢ်ကဒါက့ၤဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လၢ တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ဂဲၤဖဲ ၁၉၈၈ အလီၢ်ခံ ဃုာ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်အိၣ်ကလီလၢ ပဒိၣ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ဂဲၤ, အဂ့ၢ်တဖၣ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံးဘၣ်တၢ်ကစီၣ်သန့ ဖဲတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဝံၤ အလီၢ်ခံလီၤ.

နီၢ်ကစၢ်ပၢအခီပနံၣ်ဒီး ပှၤနီၢ်တဂၤအဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီး ဘၣ်တၢ်တဲသကိးအီၤလီၤ, အဝဲဒၣ်စံးအါထီၣ်ဝဲ.

တၢ်က့ၤဟ့ၣ်ကဒါက့ၤဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လီၢ် အတၢ်မၤကျဲ တၢ်ကစးထီၣ်မၤအီၤ တဆိဖဲအဆိအတီၢ်ပှၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ပာ်လီၤတၢ် ဆၢကတီၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဒ့ တအိၣ်ဒံးဘၣ်.

ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ် တၢ်တထၢနုာ်သဲးစးဘျီၣ်ဒိၣ်ခၢၣ်စး လၢကီၢ်ဆၣ်ပတီၢ် လၢတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤဟီၣ်ခိၣ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ် ကမံးတံာ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အပှၤ, အဝဲဒၣ်စံး, "အခဲအံၤပတဲသကိးတဘျီကဒီးလီၤ. ထဲလၢဘျီၣ်ဒိၣ်ခၢၣ်စးတဖၣ် တၢ်ထၢနုာ်အီၤလၢကမံးတံာ်အပှၤမးဒီး, တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပာ်ဂၢၢ်ပာ်ကျၢၤသ့လီၤ. တၢ်တထၢနုာ်ဘျီၣ်ဒိၣ်ခၢၣ်စးလၢကမံးတံာ်အပှၤ အိၣ်လၢကီၢ်ဒိၣ်ခံဘ့ၣ် သၢဘ့ၣ်အပှၤလီၤ."

လံာ်တၢ်ကဒူးကဒ့ၣ်ထီဒါ ဘျီၣ်ဒိၣ်ခၢၣ်စးတဖၣ် တၢ်ဒိးန့ၢ်ဝဲလီၤ, ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်အှၣ်သးတအိၣ်ဘၣ်အဃိသတး ဒီး, တၢ်တဟံးန့ၢ်အရှနီတမံၤဘၣ်, အှၣ်ဝ့ထ့ၤစံးဝဲ ဖဲတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အပှၤလီၤ.

"လံာ်ကဒူးကဒ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အဂၢ်အထံးတအိၣ်ဘၣ်," အဝဲဒၣ်စံး. ကမံးတံာ်ကရၢဖိ အှၣ်ညၤဝ့ စံးစ့ၢ်ကီးဝဲလၢတၢ်တဟံး န့ၢ်အရှ, မ့ၢ်လၢတၢ်အှၣ်သးတအိၣ်ဘၣ်အဃိလီၤ.

တၢ်မၤစ့ၢ်ကီးတၢ်ထံၣ်လိာ်ဒီးတၢ်ကစီၣ်သန့ ဘၣ်ဃးဟ့ၢ်တကူၣ်ကိတိာ်ခိၣ်ကျၢ် အှၣ်ဖှိမ့သ့ နီၢ်ကစၢ်နၢ်ရဲၣ်အဂ့ၢ်လီၤ.

ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ, အှၣ်ဝ့ထ့ၤတဲဖျါဝဲလၢ တၢ်ကဟံးန့ၢ်အရှ ဒ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢအိၣ်ဝဲအသိးလီၤ. "တၢ်ဂ့ၢ်ကလဲၤသးဒ် သဲစးအကျဲအသိးလီၤ. ပနုာ်လီၤမၤစးတသ့ဘၣ်. သန့ၤထီၣ်သးလၢတၢ်ကဒူးကဒ့ၣ်အဖီခိၣ်, ပဒိၣ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ကကွၢ်ဆိကမိၣ်ရဲၣ်ကျဲၤဝဲလီၤ."

NLD ထီဘိကမံးတံာ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ် တံာ်တာ်ဂဲတနၣ်ရံၣ်တခီလီၤ.

http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/nay-pyi-taw/26251-nld-cec-meeting-focuses-on-return-of-lands.html

ကီၢ်စွံၣ်စလဲၣ် မၤစၢၤဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်လုၢ်အီၣ်သးသမူ အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့

Myanmar Times, 19 May 2017

ကီၢ်စွံၣ်စလဲၣ် ကမၤစၢၤလၢ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လုၢ်အီၣ်သးသမူ အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, အခၢကတီၢ်လၢ ကီၢ်ပယီၤလိၣ်ဘၣ်ဝဲအဖၢန့ၣ်လီၤ, အဂ့ၢ် စွံၣ်အမိၣ်သီဆူကီၢ်ပယီၤ, Paul R Seger စံးဝဲလီၤ.

"ဒ်ပတၢ်လဲၤခီဖျိလၢ ထံကီၢ်လၢအဂၤတဖၣ် ဟ်ဖျါဝဲအသိး ပမၤစၢၤတ့ၢ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒိန့ၣ်တဖၣ် ပၢ်တုၤလၢအနံၣ်တဆံ, မ့တမ့ၢ် ကယံာ်ဝဲထဲသိးဒီး တၢ်ခၢကတီၢ်လၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲ လၢတၢ်ကမၤန့ၢ်ဖီတၢၣ်လၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်တစုလီၤ. တဘျီကဒီး, ပဟဲတုၤဖဲအံၤဒ်သိးပကမၤစၢၤကီၢ်ပယီၤ ဖဲကီၢ်ပယီၤလိၣ်ဘၣ်ဒံး ပတၢ်မၤစၢၤအခၢကတီၢ်လီၤ. တမ့ၢ်ထဲလၢလွံၢ်နံၣ်ဧိၤဘၣ်. ကယံာ်ဒိၣ်အါန့ၢ်ဒံး." မီၣ်သီ Seger စံးဘၣ်တၢ်ကစီၣ်သန့ ဖဲလါဖ့ၤဖီအါရံၤ ၂၄ သီလီၤ.

လၢတၢ်အသနၢၣ်လွံၢ်ခါ

ကီၢ်စွံၣ်စလဲၣ် မၤစၢၤတ့ၢ်ကီၢ်ပယီၤလၢ တၢ်လုၢ်အီၣ်သးသမူတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိ စးထီၣ် ၂၀၁၃ အိၣ်ဒီးလွံၢ်နံၣ်တီၢ်ပူၤတၢ်တိာ်ကျဲၤ ဒီးသူလၢာ်ဝဲစ့တနံၣ် အမဲရကၤဒီလၣ် ၅ ကကွဲၢ်လီၤ. ဟ့ၣ်ဝဲတၢ်လုၢ်အီၣ်သးသမူ တၢ်သိၣ်လိလၢကီၢ်ပယီၤသးစၢ်အဂီၢ် လၢအနၢၣ်ယၢ်ခါအပူၤ, လၢအမ့ၢ် တၢ်ဘှီလီမ့ၣ်အူပီးလီ, တၢ်တူၢ်လိာ်ခီၣ်ဆၢတ မုံၤ, တၢ်ဆးတၢ်, တၢ်တ့လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ စီၤနီၣ်ခိၣ် ဒီးတၢ်မၤဃံမၤလၤအကျိၤတဖၣ်လီၤ.

ဖဲ ၂၀၁၇, ကီၢ်ပယီၤသးစၢ် ၆,၀၀၀ - ၇,၀၀၀ ဂၤ ဘၣ်တၢ်ဃုထၢအီၤလၢကထိၣ်ဝဲ လွံၢ်နံၣ်တီၤပူၤ စွံၣ်အတၢ်သိၣ်လိ, အဂ့ၢ် အူန့ၢ်မ့ၣ်စီၣ်, လၢအမ့ၢ်ဒီကလုာ်တၢ်မၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ မူဒါခိၣ် လၢစွံၣ်တၢ်လုၢ်အီၣ်သးသမူတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် တၢ်သိၣ် လိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ, စံးဝဲလီၤ.

ကတိၤတၢ်ဒီး *The Myanmar Times* EduCentre, အဝဲဒၣ်စံး, "ပကစးထီၣ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢဆူညါလွံၢ်နံၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပကဆိကမိၣ် မၤအါထီၣ်ပှၤဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိဖိတုၤ ၈၀၀၀ - ၁၀,၀၀၀ ဃၣ်ဃၣ်လီၤ. ပတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်လၢ ပကမၤလၢ်ထီၣ် ပတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤ." အဝဲဒၣ်စံး.

တၢ်မၤလၢ်ထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ

ဒ်သိးတၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါအါထီၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်သိၣ်လိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဆူကမျၢ်အဂီၢ် ကီၢ်စွံၣ်စလဲၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢကဟးဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်လၢကျဲမုၢ်အပူၤ လၢပသံၣ်ကီၢ်ဆၣ်, အ့ယၣ်ဝတံၣ် ကီၢ်ဒိၣ်, မီၣ်လ်မွဲၣ်ကီၢ်ဆၣ်, မိၣ်ကီၢ်စဲၣ်, ဒီး မါတလ့ပွ့ၢ်, ဒီးကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢ်လၢကမျၢ်အကျါ လၢဟီၣ်ကဝီၤပှၤတဝၢအပူၤ ဒ်သိးတၢ်ကတဲနၢ်ပၢ် ဘၣ်ဃး တၢ်လုၢ်အီၣ်သးသမူတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် အရှ့ဒိၣ်ဝဲထဲလဲၣ်အဂ့ၢ်လီၤ.

မီၣ်သီ Seger စံးဝဲ, "လၢအပူၤကွံာ်စှၤနံၣ်အတီၢ်ပူၤ, ပသိၣ်လိတ့ၢ်ပှၤသးစၢ်လၢကီၢ်ပယီၤ အိၣ်လၢအဂၤလၢအကယၤတဖၣ် အကယၤလီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အဃိ, ပှၤအါဂၤန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလၢအဂ့ၤ, လါလဲလၢအဂ့ၤ ဒီးအိၣ်ဒီးသးသမူတၢ်မၤခွဲးယာ်ဆူညါ လၢအဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ယစံးဘၣ်သုသ့လၢအခဲအံၤ, ပအိၣ်ကတီၤသးလၢ ပကဆဲးမၤ ပတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးဝဲအံၤ ဆူညါတဘျုးလၢအနံၣ်လီၤ."

ကီၢ်စွံၣ်စလဲၣ်စးထီၣ်မၤစၢၤတ့ၢ်ကီၢ်ပယီၤ စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၂ ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်ဝဲတၢ်လုၢ်အီၣ်သးသမူတၢ်သိၣ်လိစးထီၣ် ၂၀၁၃ ခီဖျိသိၣ်လိဝဲတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤပှၤသးစၢ် လၢအဲၣ်ဒိးမၤဂ့ၤထီၣ်မၤထီထီၣ် အဝဲသ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် တဖၣ်လီၤ.

http://www.mmtimes.com/index.php/special-features/educentre/26049-swiss-help-in-developing-vocational-education.html

တၢ်မၢ်တၢ်ခ့ၣ် ဒီးတၢ်ဃုလိာ်ဖိးလိာ်က့ၤ

ထံကီၢ်ပှၤကူၣ်လိာ်တၢ်စံး, တၢ်အၢၣ်လီၤအီလီၤလၢ တၢ်မၢ်တၢ်ခ့ၣ်အတၢ်အိၣ်ဖှိၣ် မ့ၢ် 'ခီၣ်ခါဆူညါအရှ့ဒိၣ်တ ခါ' လၢကီၢ်ပယီၤအဂီၢ်

Irrawaddy, 29 May 2017

န့ၢ်ပံၣ်ဒီၣ် - ပှၤလၢတၢ်ဘၣ်ထွဲအိၣ်တဖၣ် အတၢ်စံးကတိၤဃုတၢ်အစၢ လၢကီၢ်စၢဖှိၣ်တၢ်မၢ်တၢ်ခ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ် Union Peace Conference (UPC), "မ့ၢ်ခီၣ်ခါဆူညါအရှ့ဒိၣ်တခါ" လၢတၢ်ကသူၣ်ထီၣ် ဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်ကီၢ်စၢဖှိၣ်ခါဆူညါ အဂီၢ်, အဂ့ၢ် ထံကီၢ်ပှၤကူၣ်လိာ်တၢ် ဒေါ်အီၣ်ဆါစူးကံၣ်, စံးဝဲဖဲတၢ်မၤကတၢ်၊ ၂၁ ယၤဖှိၣ်ပှ့ၢ်လီၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ် ခံဘျီတဘျီအဆၢကတီၢ်, ဖ့ၢ်နေ့ၢ်ပံၣ်ဒီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်တလီၤပလိာ် မ့ၢ်အိၣ်လၢဘၣ်ထွဲဖဲဒရဲၣ်ဂံၢ်ခီၣ်ထံးတၢ်ဘျၢလၢအမ့ၢ် တၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီး နီၢ်ကစၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤဒၣ်သးအဂ့ၢ် လၢကီၢ်ပဒိၣ်, ထံရှူၢ်ကီၢ်သဲးပၣ်တံၣ်, သုးမုၢ်ဒိၣ် ဒီးကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲတဖၣ်အကျါဘၣ်ဆၣ်, ကီၢ်စၢဖှိၣ်တၢ်စံးကတိၤတၢ်မၢ်တၢ်ခ့ၣ် ကမံးတံာ်သဃဲၤ Union Peace Dialogue Joint Committee (UPDJC) လၢအ ရဲၣ်ကျဲၤမၤတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အံၤ အကရၢဖိတဖၣ် ထံၣ်ဝဲလၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ် မၤနၢ့ထိၣ်ဘးအတၢ်ပညိၣ် 'တတဲၤတတီၤ' လံနှ့ၣ် လီၤ.

ဖဲန့ၣ်ကတၢ်, ဒေါ်အီၣ်ဆါစူးကံၣ်, လၢအမ့ၢ်စ့ၢ်ကီး UPDJC အပှၤပၢၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ, နာ်လီၤစံးကတိၤ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်လၢဘၣ် ဃး ဖဲဒရဲၣ်ဂံၢ်ခီၣ်ထံးတၢ်ဘျၢဒ်အမ့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢတၢ်ကထုးဖးအသးလၢ ကီၢ်စၢဖှိၣ် ဒီးတၢ်ထဲသိးတုၤသိးလၢကီၢ်သုးမုၢ်ဒိၣ်ဒီး ကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤကရၢတဖၣ် အဘၢၣ်စၢၤ လီၤ.

"တၢ်အၢၣ်လီၤအီလီၤလၢပဆဲးစုမုၢ်ကျၢ်၊ မုၢ်မဆါတနံၤအံၤ အခီပညီမ့ၢ်ပခါထိၣ်ခီၣ်ခါအရှ့ဒိၣ်တခါ လၢပတၢ်လဲၤကျဲဆူညါလၢကတုၤထိၣ်ထိၣ်ဘး တၢ်မၢ်တၢ်ခ့ၣ်, ဒီကလုာ်တၢ်ဃုလိာ်ဖိးလိာ်က့ၤ, ဒီးတၢ်သူၣ်ထီၣ်ဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ် ကီၢ်စၢဖှိၣ်အဂီၢ်, အဂ့ၢ် ထံကီၢ်ပှၤကူၣ်လိာ်တၢ်စံးဝဲလီၤ. "တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီလီၤဒ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်ညီဘၣ်, လၢပတၢ်စံးကတိၤဃုကျဲအပူၤ ပဘၣ်သဂၢ်ဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ တၢ်သူၣ်ဟးဂီၤသးဟးဂီၤအိၣ်ဝဲ ဒီးတၢ်သူၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤစ့ၢ်ကီးနှ့ၣ် လီၤ.

"ဒ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, ယသးသဟီၣ်ဟဲဆူၣ်ထိၣ်ဒိၣ်မးလၢ, လၢပတၢ်ထံၣ်ဒီးပတၢ်ကွၢ် လီၤဆီလိာ်အသးအါထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်, ခီဖျိတၢ်တၢၣ်ပီၣ်သကိးပျိပျီဒီး ဒီးတၢ်စံးကတိၤဃုကျဲအဖီခိၣ် ပမၤန့ၢ်တၢ်လၢပအၢၣ်လီၤထွဲသကိးသ့သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံး, ဒီးစံးဒံးဝဲလၢ ခီၣ်တဃာ်လၢတၢ်ကသူၣ်ထီၣ် ဒံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ် ဒီးကီၢ်စၢဖှိၣ်လၢခါဆူညါစိၤအဂီၢ် ဘၣ်တၢ်ဆီလီၤပာ်လီၤလံတနံၤအံၤ, ခီဖျိတၢ်စံးကတိၤသကိးနှ့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်စံးကတိၤဃုကျဲလၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဒီကတီၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, ပှၤလၢတၢ်ဘၣ်ထွဲအိၣ်အခၢၣ်စးလၢ ကီၢ်ပဒိၣ်, သဲစးဘျိၣ်ဒိၣ်, ကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်, ထံရှူၢ်ကီၢ်သဲးပၣ်တံၣ်, ဒီးကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤကရူၢ် လၢအၢၣ်လီၤဆဲးစုမုၢ်ကျၢ်လၢ ကီၢ်ဒီတဘ့ၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အၢၣ်လီၤ (NCA) တဖၣ်, အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ဝဲ ဖဲဒရဲၣ်ဂံၢ်ခီၣ်ထံးတၢ်ဘျၢ ၃၇ ထံၣ်လၢ ၄၁ ထံၣ်အကျါ, ဒီးဆဲးစုမုၢ်ကျၢ်ဝဲ ကီၢ်စၢဖှိၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤ အခီၣ်ထံးတတီၤ ဖဲမုၢ်ဆၣ်အနံၤနှ့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်စၢဖိၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအခီၣ်ထံးတတီၤ ဘၣ်တၢ်ဆဲးလီၤအီၤလၢ ဒီးကၢ်ထၢၣ်တ့ၤမိ့ၣ် တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ခီမရှၣ်ပှၤပၢၤ လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ, အူတ့ၤထိဟ့ သဲစးဘျိၣ်ဒိၣ်အဖီလာ်တတီၤ တၢ်ကွဲးသဲစးကမံတံာ် ပှၤပၢၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ, သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဂီၢ်ဂ့ၢ် တ့ၤမီၤဂ့, ပဒိၣ်ကွဲၤထူဂ့ လၢကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ, ဒီးအူသူၣ်ဂါ လၢအမ့ၢ်ထံရှူကီၢ်သဲးပၣ်တံၣ် အခၢၣ်စးန့ၣ်လီၤ.

သနာ်က့, ဂံၢ်ခီၣ်ထံးတၢ်ဘျၢမိၢ်ပှၢ်လၢဘၣ်ဃး တၢ်ထဲသိးတုၤသိး, နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤဒၣ်သး, ဒီးဖဲဒရဲၣ်သနူတဖၣ် တပၣ်ဃုာ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီလီၤအကျါဘၣ်, ဒီးခၢၣ်စးတဖၣ်စံးဝဲ ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ကဘၣ်ဆဲး စံးကတိၤအါထီၣ်လၢ အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

အူယီသဲၣ်, လၢအမ့ၢ်လါဟူၣ်ဒီကလုာ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီပၣ်တံၣ် အပှၤပၢၤလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤ, စံးဝဲလၢ ကီၢ်စၢဖိၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢအခဲအံၤ မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်လီၢ်လၢ တၢ်ကထၢဖှိၣ်ဂၢ်ဖှိၣ် တၢ်ထံၣ်တၢ်ပာ်သးတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. "တမ့ၢ်တၢ်ညီလၢတၢ်ကဆၢတဲာ်တၢ်တမံၤမံၤလၢအိၣ်ဒီးအသံးအကၤ မ့ၢ်လၢကရှူကီးဖုဒဲး တနာ်လီၤပၣ်ဒံးလၢတၢ်မၤကျဲပူၤဒံးဘၣ် အဃိလီၤ."

တၢ်တဲအါလိာ်ဘၣ်ဃး တၢ်ကတိၤဖျၢၣ်လၢ "တၢ်တဘၣ်ထုးဖးသးလၢ ကီၢ်စၢဖိၣ်ဘၣ်" တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ တၢ်မၤလီၤတံၢ်လၢအ ဂ့ၢ်တသ့ဘၣ်, ဒီးကီၢ်သုးမုၢ်ဒိၣ်တခီ အဲၣ်ဒိးဝဲလၢ ကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤကရၢတဖၣ် ကဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤလၢ အသုတထုးဖးအသး လၢကီၢ်စၢဖိၣ်န့ၣ်ဘၣ်လီၤ.

ဒီၢ်စီမရၤဃၤစၤလ့, လၢအမ့ၢ် UPDJC အနၢ်ရှဲၣ် ဒီးရၢ်ခၢၣ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲးပၣ်တံၣ် ကရၢဖိ, စံးဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်အၢၣ်လီၤ သကိးဝဲလၢ ကဆဲးစုမုၢ်ကျၢၢ်လၢ ကီၢ်စၢဖိၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအခီၣ်ထံးတတီၤ, ဘၣ်ဆၣ်ကရှၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤတဖၣ် တလိၣ်ဆဲးလီၤလၢ အဝဲသ့ၣ်ကရၢ တဖုစုာ်စုာ်အဂီၢ်ဘၣ်.

အဝဲဒၣ်စံးဝဲ, "ပတဲတသ့လၢ ALP အသးမုာ်ထွဲဒီး တၢ်အစၢလၢအဟဲထီၣ်န့ၣ်ဘၣ်, မ့ၢ်လၢပဘၣ်တၢ်ဆီၣ်တံၢ်မၤဘံး မၤဘၢပှၤ, ဒီးပဟဲစိာ်ပပှၤကလုာ်အတၢ်မိၢ်နှ့ၢ်သးလီလၢလၢပှဲၤပှဲၤ လၢကီၢ်စၢဖိၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အပူၤတ သ့ဘၣ်အဃိလီၤ." အဝဲဒၣ်အဲၣ်ဒိးစံးဝဲဘၣ်ဃး တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်တပျဲအဝဲသ့ၣ်မၤ ကလုာ်ဒူၣ်ထံရှူကီၢ်သဲးတၢ်တၢၣ်ပီၣ်သကိး လၢရၢ်ခၢၣ်ဒီးဃိၤဒိၣ်ကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်ဘၣ် အဂ့ၢ်လီၤ.

"ဘၣ်ဆၣ်ပတဲသကိးတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃး ဂံၢ်ခီၣ်ထံးတၢ်ဘျၢကလုာ်ကလုာ်တဖၣ် လၢအပာ်ဖျါထီၣ် ကမျၢၢ်အတၢ်မိၢ်နှ့ၢ် သးလီန့ၣ်လီၤ." အဝဲဒၣ်ရှဲပူၤဝဲ, ဒီးစံးဒံးဝဲလၢ တၢ်အၢၣ်လီၤအီလီၤလၢ တၢ်ဆဲးစုမုၢ်ကျၢၢ်လၢ ကီၢ်စၢဖိၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအခီၣ်ထံးတတီၤ ဖဲမ့ၢ်ဆၣ်အနံၤတဖၣ်, တၢ်ဆဲးကွၢ်ကဒါဒီး ဘှီဘၣ်က့ၤအီၤသ့လီၤ.

ကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤကရၢဃိးဖုလၢ အဆဲးစုမုၢ်ကျၢၢ်လၢ NCA တၢ်အၢၣ်လီၤတဖၣ်, လၢဃုသီတီၢ်ပူၤတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အကတီၢ်, မ့ၢ်နာ်သက့တၢ်ထံၣ်လီၤဆီဒီးကီၢ်အသုးမုၢ်ဒိၣ်ဘၣ်ဆၣ်, တၢၣ်ပီၣ်သကိးစ့ၢ်ကီးဝဲ အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်လဲၤဆူညါ လၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်မၤကျဲအပူၤဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်လီၤ.

သုးခိၣ်ဒိၣ်ဂီၢ်ဂ့ၢ် စါငၢလၢ တၢ်သူၣ်ထီၣ်က့ၤဃိၤဒိၣ်ကီၢ်စဲၣ်ကီၣ်ကးကရၢ စံးဝဲလၢအဝဲသ့ၣ် 'အၢၣ်လီၤထွဲတၢ်လၢတၢ်နၢ် ပၢ်အဖီခိၣ်ဒ်သိးကပာ်မူပာ်ဂဲၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်မၤကျဲအဂီၢ်လီၤ."

"ပစးထီၣ်မၤလိဘၣ်စ့ၢ်ကီးလၢ လၢတၢ်လီၤဆီဒီးတၢ်တဒ်သိးလိာ်သးအါမံၤအါကလုာ်အဖီခိၣ် ပကဘၣ်သူၣ်ထီၣ်တၢ်ဃူတၢ်ဖိးဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ." အီၣ်ဆါစူးကွံၣ်စံးဝဲ, ဒီးစံးဒံးဝဲလၢ "ပထံၣ်နှ့ၢ်တၢ်ဒ်သိးလိာ်သးသ့လၢပကျဲ လၢပတၢ် လီၤဆီလိာ်သးအဖီခိၣ်, ဒီးပဃုထံၣ်ပတၢ်ဒ်သိးလိာ်သးသ့ ခီဖျိတၢ်စံးကတိၤဃုကျဲ လၢတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အပူၤလီၤ."

အဝဲဒၣ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ထံကီၢ်ကမျၢၢ်လၢ "ကဆဲးမၤဒံးတၢ်လၢ တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျဲပူၤ ဒီးပာ်သကိးပတၢ်ကွၢ်လၢခါဆူညါအဂီၢ်" ဒ်သိးတၢ်ကပတုာ်ကွံာ် တၢ်ထီဒုၣ်ဒါလၢထံကီၢ်အပူၤ လၢအယံာ်လံလၢအနံၣ်လၢအဆံတဖၣ် အဂီၢ်လီၤ.

https://www.irrawaddy.com/news/burma/state-counselor-peace-conference-agreements-a-significant-step-for-burma.html

ဖဲဒရဲၣ်တၢ်ပၢအကျဲသနူ ကစးထီၣ်အိၣ်ထီၣ်ဖဲ ၂၀၁၉, ကိၢ်ခိၣ်ပှၤကတိၤတၢ်ခၢၣ်စးစံး

Burma News International, May 31, 2017

ကလုာ်ဒူၣ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ပၢလီၤသး ဒီးကိၢ်ပယီၤဖဲဒရဲၣ်ကိၢ်စၢဖိၣ်လၢတၢ်ဃုအီၤယံာ်တ့ၢ်မး အိၣ်ဝဲဖဲတယံၤတဘူးအဂ့ၢ်, အစှၤက တၢ်ကိၢ်ခိၣ်ပှၤကတိၤတၢ်ခၢၣ်စး စံးဝဲ, ဖဲအဝဲဒၣ်ပာ်ဖျါတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ကမၤအသး ဖဲကိၢ်စၢဖိၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ခံ ဘျီတဘျီဝံၤအလီၢ်ခံ, တနွံအံၤကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.

အှုစီၤထ့ၣ်, လၢအမ့ၢ်အပူၤကွံာ်သုးလီၢ်လၤပှၤ ဘၣ်မူဘၣ်ဒါ, ဒီးပှၤနဲၣ်တၢ်အစၢၤလၢ ကိၢ်ခိၣ်ဝဲၤ ဒၢး, စံးဘၣ်ပှၤဟံးတၢ် ကစီၣ်တဖၣ်ဖဲတၢ်တဲသ ကိးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢ စးထီၣ် ၂၀၁၉ တၢ်ကထံၣ်ဘၣ်တၢ်သူၣ်ထီၣ် ဖဲဒရဲၣ်ကိၢ်စၢဖိၣ် အ ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

"ပဝဲပဒိၣ်အတၢ်တိာ်ပာ်နီၢ်နီၢ် ဘၣ်ဃးတၢ်မုာ်တၢ် ခုၣ်အဖီလ်စံၣ်မ့ၢ် ဒ်သိးပကဆီလီၤပာ်လီၤဖံၣ်မိၣ် ကရ့ၣ်စံၣ်ဖဲဒရဲၣ်တၢ်ပၢသနူ ဒ်ကလုာ်ဒူၣ်ကမျၢၢ် တဖၣ်ဃ့ထီၣ်ဝဲအသိးလီၤ." အဝဲဒၣ်စံး. "ပဒိၣ်ဝဲ အံၤကစံးကတိၤအါထီၣ်ဒံးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢ ၂၀၁၇ တီၢ်ပူၤလီၤ. ပမ့ၢ်လၢ်လၢတၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤကဟဲ ပၢ်အါထီၣ်ဒံး ခီဖျိဂၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢသနူအဖီခိၣ် ဖဲ ၂၀၁၈ လီၤ. ဖဲဒရဲၣ်တၢ်ပၢအကျဲသနူလၢ ပကမၤကဲထီၣ် အမိၢ်လံၤမိၢ်ပှၢ်ကစး ထီၣ်ဖျါထီၣ် ဖဲ ၂၀၁၉ လီၤ. ဖဲဒရဲၣ်အကျဲသနူကအိၣ် ဒီး ကိၢ်စဲၣ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢဒၣ်ဝဲ ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤဒၣ်အသး, လၢကလုာ်ဒူၣ်ကမျၢၢ်တဖၣ် ဃ့ထီၣ်ဝဲတ လီၢ်လီၢ်န့ၣ်လီၤ."

ကိၢ်ခိၣ်အပှၤကတိၤတၢ်ခၢၣ်စး ဟ့ၣ်ပလီၢ်ဝဲလၢ တၢ်သူၣ်ထီၣ်ဖဲဒရဲၣ်ကိၢ်စၢဖိၣ် ကဲထီၣ်ကသ့ဒၣ်ထဲလၢ ကလုာ်ဒူၣ်ကရူၢ်တဖၣ်အၢၣ် လီၤတူၢ်လိာ် တၢ်တထုးဖးအသးလၢ ကိၢ်စၢဖိၣ်န့ၣ်ဘၣ်လီၤ.

တၢ်ထုးဖးအသးလၢကိၢ်စၢဖိၣ် မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ဂံာ်ဂူာ်အဒိၣ်အဒါ ဖဲန့ၢ်ပှ့ၣ်ဒီၣ်တၢ်တဲသကိးအဆၢကတီၢ်, ဒီးသုး ခိၣ်ကျၢ်ဒိၣ်စိမ့အီၣ်လဲၣ် ကလာ်ဝဲကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤတၢ်ကရၢကရိတဖၣ် ဖဲအဝဲဒၣ်တၢ်ကတိၤအိးထီၣ်မူးအဆၢကတီၢ်, စံးဝဲ လၢကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကပီၤတၢ်ကရၢကရိအတၢ်ဃ့ထီၣ်တနီၤ တလၢကွံာ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤသးအဂ့ၢ်အခၢး ဒီးမၤပျံၤမၤဖုး ကိၢ်စၢဖိၣ်အတၢ်အိၣ်သူၣ်လီၤအသးန့ၣ်လီၤ.

ဃုသီတီၢ်ပူၤ ၂၁ ယၤဖိၣ်ပှ်ၢ်လီၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ကတၢၢ်ဝဲဖဲ လါမ့ၤ ၂၉ အိၣ်ဒီးတၢ်ပျၢ်အမူးဘၣ်ဆၣ်, တၢ်အၢၣ်လီၤအီလီၤ ဒီးတၢ်လဲၤ ထီၣ်လဲၤထီလၢ ဖဲဒရဲၣ်တၢ်ပၢအကျဲသနူအဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး တအိၣ်နီတမံၤဘၣ်.

ကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤအါဖု ဒုးနဲၣ်ဝဲ ၂၀၀၈ ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢလၢသုးကွဲးပာ်လီၤဝဲ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်တံာ်တာ်ဖးဒိၣ်တခါ ဒီး လိၣ်တၢ်ဘိ ဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကိၢ်ပယီၤအသုးမုၢ်တခီ စံးဝဲဃါပနာ်လၢ ကရၢခဲလၢာ်ကဘၣ်လူၤပိာ် မၤထွဲဝဲ ၂၀၀၈ ဂံၢ်ခိၣ် ထံးတၢ်ဘျၢအံၤန့ၣ်လီၤ.

"ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်အထံၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤဝဲ လၢ NCA ထံကိၢ်ဒီဘ့ၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အၢၣ်လီၤအပူၤစံး ဝဲလၢ, ပ ကသူၣ်ထီၣ်ကိၢ်စၢဖိၣ် ဒိးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ ဖံၣ်မိၣ်ကရ့ၣ်စံၣ်ဒီးဖဲဒရဲၣ်ကျဲသနူအဖီခိၣ် လၢအဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢ တၢ်ထဲသိး တုၤသိး ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤသးအခွဲးအယာ်န့ၣ်လီၤ. ကိၢ်စဲၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢဒီးကိၢ်စၢဖိၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢ ကဘၣ်လီၤ

ပလိာ်အသး ဒ်သိးတၢ်ဂဲၤအံၤကဲထီၣ်ကသ့အဂီၢ်လီၤ." အူထိစီၤ, လၢအမ့ၢ်နဲၣ်ရှဲၣ် လၢကလုာ်ဒူၣ်သဒၢမုၢ်အတၢ်ကရၢ, ကလုာ်ဒူၣ်စၢဖှိၣ်ဖဲဒရဲၣ်ကီၣ်ကးကရၢ United Nationalities Federal Council (UNFC) စံးဝဲလီၤ. "ကီၢ်စဲၣ် မ့တမ့ၢ် ကီၢ်ဒိၣ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံး တၢ်ဘျၢတဖၣ် တၢ်ကကွဲးဆီလီၤပာ်လီၤအီၤဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, တၢ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒိးသန့ၤလၢ ၂၀၀၈ ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢန့ၣ်ဒီး, ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျၢတဖၣ် ဟ့ၣ်တၢ်အှၣ်ကီၤလၢ ဖဲဒရဲၣ်တၢ် ပၢအကျဲသန္ၤတသ့လ့ၤတက့ၤဘၣ်.

UNFC တလဲၤထိၣ် ၂၁ ယၤဖှိၣ်ပှ့ၢ်လီၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ခံဘျီတဘျီ ဘၣ်ဆၣ်အကရၢဖိတနီၤ လဲၤထိၣ်ဂဲဒ်ပှၤထိၣ်ဒိကနၣ်တၢ်အသိးလီၤ.

https://www.bnionline.net/news/item/3104-federal-system-to-take-shape-by-2019-presidential-spokesperson-says.html

UWSA အိၣ်ဂၢ်ဆိးကျၢၤလၢ အတၢ်ဃုထိၣ်လၢ တၢ်ကဘှီဘၣ် NCA

Irrawaddy, 29 May 2017

ဖးကီၢ်စဲၣ်စၢဖှိၣ်သုးမုၢ်ဒိၣ် United Wa State Army (UWSA) အိၣ်ဂၢ်ဆိးကျၢၤလၢအတၢ်ဆၢထၢၣ်လၢ တၢ်ကဘၣ် ဘှီဘၣ် ကီၢ်ဒီတဘ့ၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အာၣ်လီၤ Nationwide Ceasefire Agreement (NCA) လၢအ ခဲအံၤ, မ့ၢ်နာ်သက့ကီၢ်ပယီၤအသုးမုၢ်ဒိၣ် ကစံးပာ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤကရူၢ် လၢအဂံၢ်ဘါဆူၣ်ကတၢၢ်ထုးထိၣ်ပာ်ဖျါအလံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤဆူ တၢ်ကစီၣ်သန့ တဖၣ် ဖဲ ၂၁ ယၤဖှိၣ်ပှ့ၢ်လီၢ် တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ခံဘျီတဘျီစးထိၣ်, လါမ့ၤ ၂၄ သီ, ဘၣ်ဃးအတၢ်ဂဲၤလိာ်စံးက တီၤတၢ်ဒီး ကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ် ဘၣ်ထွဲ NCA အဂ့ၢ်လီၤ.

UWSA ဆှၢလီၤ NCA တၢ်ဘှီဘၣ်အသီဆူ ကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ် ဒီးဒီကလုာ်တၢ်ဃူလိာ်ဖိးလိာ်က့ၤ ဒီးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် ဝဲၤလီၢ် National Reconciliation and Peace Center (NRPC) ဖဲလါမးရှးတီၢ်ပူၤ, ကလုာ်ဒူၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖးဒိၣ် ဝံၤအလီၢ်ခံ ဖဲပၤရှဲ, ဖးတၢ်ပၢဟီၣ်ကဝီၤဂ့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကစီၣ်ဟဲလၢဖးစံးဝဲ, ကီၢ်ပယီၤအသုးမုၢ်တစံးဆၢကဒါက့ၤလံာ် နီတဘျီဘၣ်.

ကီၢ်ပဒိၣ်အတၢ်ဂုာ်ကျဲးစၢးလၢ ကမၤအါထိၣ်ကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤကရၢအနီၢ်ဂံၢ် လၢကဆဲး NCA အတၢ်အာၣ်လီၤဟးဂီၤ, ဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဆဲးအိၣ်ဒံးဝဲဖဲကလံၤစိး မ့ၢ်နာ်သက့ခံခီယၢ်ပၤတၢ်အာၣ်လီၤဒီး ကရူၢ်တနီၤနီၤလၢဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ အိၣ်ပာ်လၢအပူၤကွံာ်ဒၣ်လဲာ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကွဲးပာ်လီၤ NCA အခီၣ်ထံးအခါ, ဖးတပၣ်ဃုာ်ဘၣ်မ့ၢ်လၢ အဂဲဒၣ်မၤတ့ၢ်တၢ်အာၣ်လီၤအဂၢၢ်အကျၢၤဒီးကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်လၢတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခး, ဒီးထံၣ်ဂဲလၢအဂဲဒၣ်တလိၣ် မၤတၢ်အာၣ်လီၤအီလီၤအအသီတခါဘၣ်, အဂ့ၢ်လီၤ.

သနၢ်က့, တရုးကီၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်သနံးလၢအဖီခိၣ် ဒ်သိးကတူၢ်လိာ် NCA ဒီးဆီတလဲကွၢ်အထံရှၢ်ကီၢ်သဲးအတၢ်ဆၢထၢၣ်, ဒီးဝး ထံၣ်တၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤလၢအဟီၣ်ကဝီၤပူၤ မ့ၢ်ကျဲလၢတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီအဂီၢ်အဃိလီၤ.

"တၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤမ့တအိၣ်လၢ ကလံၤစိးယိၤကီၢ်စဲၣ်ဘၣ်ဒီး တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီလၢဝးဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ ကတံာ်တာ်ဝဲလီၤ. ပဃ့ လၢတၢ်ကပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ယာ် လၢကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤကရူၢ် ဒီးကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ." လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤအ ပူၤ စံးဝဲလီၤ.

ဝးအသးဆံးလၢ တၢ်တစံးဆၢကဒါက့ၤအဝဲဒၣ် NCA အလံာ်ဘှီဘၣ်အဃိ, ဒီးကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်အတၢ်ပာ်ဖျါအသးဆူ ကမျၢ် ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤအဃိလီၤ.

ကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ် သုးခိၣ်ကျၢ်စိခံဂၤတဂၤ စိဝ့စံးဝဲဖဲအကတိၤတၢ်ဒီးတၢ်ကစီၣ်သန့ ဖဲလါမ့ၤအခီၣ်ထံး, "NCA အတၢ်အၢၣ်လီၤအ ခဲအံၤ လံာ်မဲာ်ဖျၢၣ်တဖျၢၣ်ဧိၤမး တၢ်တဆီတလဲအီၤဘၣ်."

ဝးအတၢ်ပာ်ဖျါစံးဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်အတၢ်ကတိၤဆူကမျၢ် မၤမဲာ်ဆှးအဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်ကစီၣ်သန့အပူၤလီၤ.

"ဝးတစးထိၣ်ဒုးတၢ်ညီညီဘၣ်. ပပာ်ဖျါတ့ၢ်ပတၢ်ဆၢန့ၢ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်လံလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်, နမ့ၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ပတၢ်ဆၢန့ၢ်တဖၣ် ဒီးပတၢ်စံး ကတိၤတအိၣ်နီတမံၤလၢ တၢ်ဒုးတၢ်ယာ်အဂ့ၢ်လၢၤဘၣ်." လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤအပူၤ, စံးဝဲလီၤ.

လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤစံးကဒီးဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ကြၢးစံးဆၢကဒါက့ၤ အဝဲဒၣ်အလံာ်ကစုဒုလီၤ. တကြၢးပာ်ဖျါအတၢ်တအၢၣ် လီၤတူၢ်လိာ် လၢကမျၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အမဲာ်ညါဘၣ်, ခီဖျိအတၢ်မၤဒ်အံၤအဃိ မ့ၢ်အပာ်ဖျါအတၢ်တပာ်ကဲ ကလုာ်ဒူၣ်ကရူၢ်တဖၣ် ဘၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ပာ်ဖျါအတၢ်ဆၢထၢၣ်လၢ ထံကီၢ်လိၣ်ဒၣ်ထဲသုးမုၢ်တဖုဧိၤလီၤ, တၢ်ဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢဝးထီဒါဝဲ ဒီးသန့ၤထိၣ်အသး လၢကီၢ်ပယီၤအတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤအဖီခိၣ်လီၤ.

ဝးတၢ်ပာ်ဖျါစံးကဒီးဝဲလၢ တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ထီဒုၣ်ဒါလၢအိၣ်ယံာ်မးလံ ဒီးကကီလၢတၢ်ကဘှါရှဲအီၤ လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖုၣ်ကိာ်အ တီၢ်ပူၤလီၤ.

https://www.irrawaddy.com/wp-content/uploads/2017/05/Wa-Papers-900x417.jpg

UNFC : စးထီၣ်လၢတၢ်မုၢ်လၢ်လၢအထီ ဆူခါဆူညါလၢတလီၤတံၢ်လီၤမံ

Irrawaddy, 29 May 2017

စးထီၣ်လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၂၀၁၁, ကလုာ်ဒူၣ်စၢဖှိၣ်ဖဲဒရဲၣ်ကီၣ်ကးကရၢ United Nationalities Federal Council (UNFC), မ့ၢ်ကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤကရၢပာ်ဖှိၣ်သးတဖုလၢ အဂံၢ်ဘါဆူၣ်ကတၢၢ် လၢကီၢ်ပယီၤထံၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ကရူၢ်အံၤ အိၣ်ဒီး တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိလၢလီၤကဟုကညီၢ် လၢကမ့ၢ်ကီၢ်ပယီၤကလုာ်ဒူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤကရူၢ်ခဲလၢာ် ဃၣ်ဃၣ်အခၢၣ်စး ဖဲတၢ်ကစံး ကတိၤတၢ်ဒီး ကီၢ်ပဒိၣ်အခါလီၤ.

ကရူၢ်အံၤဖဲစးထီၣ်အခီၣ်ထံးအခါ ကရၢဖိသီသီအိၣ် ၁၃ ဖု, ဒီးခီဖျိတၢ်ဟးထီၣ်ဒီး တၢ်ဆိကတီၢ်ကွံာ်သးအဃိ, စးထီၣ် ၂၀၁၄ အကရၢဖိအိၣ်တ့ၢ်ဒၣ်ထဲ ၇ ဖုဧိၤ, ဒီးလၢခံက့ၤက ခ့ၣ်တၢ်သဘျ့ကရၢ Kachin Independence Organization (KIO), ဒီးဝးဒီကလုာ်ကရၢ Wa

National Organization (WNO) အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ ကဟးထီၣ်ကဒီးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲအါလိာ်ဘၣ်ဃး တၢ်ကပိာ်ဖဲကီၢ်ပယီၤတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျဲဒ်လဲၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဖုၣ်ထံၣ်ဖုၣ်ထီလၢကရူၢ်အပူၤလီၤ. အကရၢဖိယဲၢ်ဖု - မိၣ်ကီၢ်စဲၣ်သီပၣ်တံၣ် New Mon State Party (NMSP), ကရနံၣ်ဒီကလုာ်တၢ်လဲၤထီၣ် လဲၤထီပၣ်တံၣ် Karenni National Progressive Party (KNPP), ဝးဒီကလုာ်ကရၢ Wa National Organization (WNO), လါဟူၣ်ဒံၣ်မိၣ်ကရၣ်တံးစၢဖှိၣ် Lahu Democratic Union (LDU), ဒီးရၢ်ခၢၣ်ဒီက လုာ်ကီၣ်ကးကရၢ Arakan National Council (ANC), တဖၣ်သးလီဖဲလၢကဆဲးစုမ့ၢ်ကျၢၢ် ထံကီၢ်ဒီတဘ့ၣ်တၢ်ပ တုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အၢၣ်လီၤ (NCA), ဘၣ်ဆၣ်ကချ့ၣ်တၢ်သဘျ့ကရၢ (KIO) တခီ အဲၣ်ဒိးပာ်တ့ၢ် NCA အ ကျဲလီၤ.

ဖဲကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ ဟးထီၣ်လၢကရူၢ်အပူၤ ဖဲ ၂၀၁၄ အဆၢကတီၢ်, တၢ်ပဲာ်အၢပဲာ်သီအီၤအိၣ်ဖဲဒၣ်အါမးလၢ အပၣ်ဃုာ် တၢ်ဟ်ဒ့ၣ်ပာ်ကမၣ်လၢ တၢ်ရှလိာ်ဘူးတၢ်ဒီးကီၢ်ပယီၤအသုးမ့ၢ် ဒီးတၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်သးတဖျၢၣ်ဃီလၢ UNFC အပူၤလၢဘၣ်တၢ် တီခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢ KIO န့ၣ်လီၤ.

ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ ဂုာ်တဲဖဲလၢတၢ်ကဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢ KIO ဘၣ်ဆၣ်ကရၢဖိလၢအဂံၢ်ဘါဆူၣ်တဖုၣ်လိာ် ဖဲ ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢအတၢ်ဆှၢနုာ်, ဒီးလၢခံတနံၤတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အဆၢကတီၢ် ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ် ကရၢခိၣ်နၢ် ဟးထီၣ်ကွံာ် လၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲ ၂၀၁၅, ကရူၢ်အံၤထုးထီၣ်ကွံာ်ဖဲ ခ်ီဒီကလုာ်ဂံၢ်ဘါစၢဖှိၣ် Chin National Front (CNF) ဒီးပအိၣ်ဒီကလုာ်တၢ် ထူၣ်ဖျဲးကရၢ Pa-O National Liberation Organization (PNLO) ဖဲအဖဲသ့ၣ်ဆဲးစုမ့ၢ်ကျၢၢ်လၢ NCA တၢ်အၢၣ် လီၤအခါလီၤ.

တနံၣ်ဃီအတီၢ်ပူၤ, ကီၢ်ပယီၤဒီကလုာ် ဒံၣ်မိၣ်ကရၣ်စံၣ်သိၣ်မံၤသုးမ့ၢ်ကရၢ Myanmar Democratic Alliance Army (MNDAA), တအါဒီကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသုးမ့ၢ် Ta' ang National Liberationi Army (TNLA) ဒီး ရၢ်ခၢၣ်သုးမ့ၢ်ဒိၣ် Arakan Army (AA), တဖၣ်စးထီၣ်ကွံာ်ဖဲလၢကရူၢ်အပူၤ စံးဖဲ UNFC ဟ့ၣ်အဖဲသ့ၣ်တၢ်ဒိသဒၢတန့ၢ် မ့တမ့ၢ် မၤစၢၤအဖဲ သ့ၣ်လၢတၢ်ကစံးကတိၤသကိးတၢ်ဒီး ကီၢ်ပဒိၣ်တသ့အဃိလီၤ.

UNFC အခိၣ်, KIO ဟ်ဖျါအတၢ်သးစဲလၢ ကဟးထီၣ်လၢကရူၢ်အပူၤ ဒီးနုာ်လီၤလၢကလံၤစီးသိၣ်မံၤကရူၢ်အပူၤ လၢတရူးကီၢ် ဆီၣ်ထွဲဖဲ, လၢအပၣ်ဃုာ်ကလုာ်ဒူၣ်ဖီၣ်စုကဖဲၤကရၢလၢအဂံၢ်ဘါဆူၣ် ဝးကီၢ်စဲၣ်စၢဖှိၣ်သုးမ့ၢ်, TNLA ဒီး MNDAA ကရၢတဖၣ် လီၤ. KIO အတၢ်ဟးထီၣ် ကမၤဆံးလီၤစှၤလီၤ UNFC သုးအဂံၢ်ဘါဖးဒိၣ်လီၤ.

ကရူၢ်အကရၢဖိတဖၣ် ဂ့ၢ်လိာ်ဖဲတၢ်ကွဲမုာ်လၢ ကလဲၤထီၣ် ၂၁ ယၤဖှိၣ်ပှ့ၢ်လီၢ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢန့ၢ်ပှ့ၣ်ဒီၣ် ဒ် 'တမံၤတၢ် ကွဲမုာ်လီၤဆီ' အသိး, စံးဖဲလၢတၢ်အပတီၢ်ဖဲန့ၣ် မ့ၢ်ဒၣ်ပှၤထီၣ်ဒိကနၣ်တၢ်ပတီၢ် ဒီးတၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢ ကနုာ်လီၤတၢၣ်ပီၣ်သကိး တၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အပူၤဘၣ် အဃိလီၤ. လီၤဆီဒီးတၢ်အဖဲန့ၣ်, ကလံၤစီးသိၣ်မံၤကရူၢ် ဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢတၢ်တဟ်သူၣ်ဟ် သးအပူၤလီၤ.

ကီၢ်ပယီၤအသုးမ့ၢ်ဒီး ကီၢ်ပဒိၣ်ကဆဲးဟံးန့ၢ်ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးအခွဲးအယာ် လၢတၢ်ဖုၣ်ထံၣ်ဖုၣ်ထီလၢ UNFC အပူၤ, မ့ၢ်လၢကရူၢ်အ ကရၢဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဆီၣ်သနံး ဒီးတၢ်ဟ်ကွံာ်အီၤလၢတၢ်ကပၤအဃိလီၤ.

ဖဲကရၢဆဲး NCA တၢ်အၢၣ်လီၤတဖၣ် စံးကတိၤတၢ်ဒီးကီၢ်ပဒိၣ်ဒီး ကီၢ်ပယီၤသုးမ့ၢ်, ဒီးကလံၤစီးသိၣ်မံၤကရၢကျဲးစၢး ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ကျဲအသီလၢ အကစၢ်ဒၣ်ဖဲအဂီၢ်အဆၢကတီၢ်, UNFC ကရူၢ်အတၢ်အိၣ်သးခါဆူညါ တမ့ၢ် တၢ်လီၤတံၢ်လီၤမံလၢၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

https://www.irrawaddy.com/opinion/commentary/the-unfc-from-high-hopes-to-an-uncertain-future.html

KNU ဃ့ထီၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤအသုးမ့ၢ်လၢကထုးကွံာ်အသး

Irrawaddy, 31 May 2017

ဟီၣ်ကဝီၤကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢခိၣ်နၢ် ကီးထီၣ်ဂဲလၢကိၢ်ပယီၤအသုးမုၢ်ကထုးကွံာ်အသး ဒ်သိးသဂီဖိလီၢ်အိၣ်ကမ့ံတဖၣ် ကကၠၤအိၣ်ဘၣ်လၢအဒူသဂီ ပူၤပူၤဖျဲးဖျဲးအဂီၢ်လီၤ.

ပှၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ံတဘျုးကယၤ လၢဖျးခိၣ်ဟီၣ်ကဝီၤဒီး အံၣ်တူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤလၢ ဖၣ်ပူၣ်ကီၢ်ရှၣ်လၢ ကလံၤစီးက ညီကီၢ်စဲၣ်တဖၣ် ဖဲတယံာ်ဘၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သး လၢဃိၣ်လိာ်ကျိပူၤ ကီးထီၣ်ဂဲလၢကိၢ်ပယီၤအသုးမုၢ် က ထုးကွံာ်အသုးလၢဟီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအသးအံၤကဲထီၣ်အသးအခါဖဲ ပှၤဂ့ၢ်ဂီတၢ်မၤစၢၤ တဖၣ် လီၤစှၤကွံာ်လၢကိၣ်-ကိၢ်ပယီၤကိၢ်ဆၢ, ဒီးပှၤဘၣ် ကီဘၣ်ခဲဘၣ်တၢ်ဆီၣ်သနံး လၢကကဲၤကဒါဆူအဂဲသ့ၣ် သဂီ, မ့ၢ်ဒၣ်လဲာ်ပယီၤသုးတဖၣ်အိၣ်ဖံးဒၣ်လၢ ဒူသဂီန့ၣ်လီၤ.

ဒ်ကညီပှၤဂဲာ်လိာ်တၢ်ကရူၢ်ဟ်ဖျါဂဲအသိး, ကိၢ်ပယီၤအသုးကလၢၤလၢဖၣ်ပူၣ်ကီၢ်ရှၣ်အပူၤ အါထီၣ်ဂဲ ၆၅ ခါဆူ ၈၁ ခါ စးထီၣ်တၢ် ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးလၢ ၂၀၁၂, ဒီးတၢ်အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်ဂဲ တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘှီလၢပှၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ံအကျါ, မ့ၢ်လၢနၢ်ဟူဘၣ်ဂဲ ကိၢ်ပ ယီၤအသုးမုၢ်မၤအၢမၤနးတၢ် အိၣ်ဖံးအါဂဲအဃိလီၤ.

လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤလၢ KNU ကီၢ်ရှၣ်ကမံးတံာ်စံးဂဲ အတၢ်ဆီၣ်ထွဲကိၢ်ပယီၤအသုးမုၢ်တၢ်ထုးကွံာ်အသးလၢ ဖၣ်ပူၣ်ကီၢ်ရှၣ် ဒ်သိး ပှၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ံတဖၣ် ကကၠၤဘၣ်ဆူအဟံၣ်အဃိ လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအဂီၢ်လီၤ.

ဖၣ်ပူၣ်ကီၢ်ရှၣ် လၢဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကီးလၢ မုၢ်တြိၤကီၢ်ရှၣ်အံၤ, မ့ၢ်ဂဲကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ အသုးက့ ၅ ဟီၣ်ကဝီၤ, ဒီးတၢ် ဟ်ဂဲလၢကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢအသုးက့နွံဘ့ၣ်အကျါ အဂၢ်ဘါဆူၣ်ကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ. ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ သုးက့ ၅ ခိၣ် နၢ်တဖၣ်စံးဂဲ အဂဲသ့ၣ်ပလီၢ်ပဒီအသးလၢ တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးတၢ်မၤ ဒီးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျဲ လၢတၢ်မၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

ပှၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ံဟံၣ်ကစၢ်မုၢ်, နီၢ်ဆၣ်ဂ့ၤလၢအံၣ်တူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤ စံးဂဲလၢပယီၤသုးမ့ၢ်အိၣ်ဖံးဒၣ်လၢ အဒူသဂီဒီး အဂဲဒၣ်က့ၤဟံၣ် တဘူၣ်ဘၣ်.

"ယဘၣ်ဃ့ၢ်ထီၣ်မ့ၢ်လၢအဂဲသ့ၣ်တၢ်မၤအၢမၤနးအဃိ ဒီးယက့ၤတဘူၣ်ဘၣ်. ယအဲၣ်ဒိးလၢကိၢ်ပယီၤအသုးမုၢ်ကထုး ကွံာ်အသး လၢာ်လၢာ်ဆ့ဆ့ လၢပဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ ဒီးဒွဲၣ်အူကွံာ်အဂဲသ့ၣ်သုးကလၢၤအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်တဘျီမး, ပကက့ၤကဘူၣ်လီၤ." အဂဲဒၣ်စံး.

သဂီဖိစီၤလၢကၢၤစံးဂဲ, "ယအဲၣ်ဒိးလၢတၢ်ကထုးကွံာ်ဟီၣ်လာ်မ့ၣ်ပိၢ်ခဲလၢာ်, ဒီးသုးကလၢၤတဖၣ်ထုးကွံာ်အသး လၢဒူဖိသဂီဖိအ ဟီၣ်ကဝီၤ ဒ်သိးပကဲၤကသ့ဒီးအိၣ်ဘၣ်မုာ်မုာ်ခုၣ်ခုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယမုၢ်လၢ်ဆၢထံၣ် ဒီၢ်အီၣ်ဆါစူးကွဲၣ်အပဒိၣ် ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ် ဆီတလဲအံၤလီၤ."

ပှၤသဂီဖိတဖၣ်ကီးထီၣ်ဂဲလၢ တၢ်ကပတုာ်ကွံာ်တၢ်မၤဟးဂီၤပှၤကညီခွဲးယာ်, တၢ်ပတုာ်ကွံာ်သုးတၢ်ထီၣ်ဒုးလၢကလုာ်ဒူၣ်ဟီၣ် ကဝီၤအပူၤ, ဒီးတၢ်ထုးထီၣ်ကွံာ်ဟီၣ်လာ်မ့ၣ်ပိၢ်လၢ ဒူသဂီဖိအလီၢ်ကျဲတဖၣ်လီၤ. အဂဲသ့ၣ်ဃ့စ့ၢ်ကီးဂဲလၢ တၢ်ကဘၣ်လူၤမၤထွဲ တၢ်ဘျ့လၢတၢ်ပာ်လီၤ, ဒီးတၢ်ကကွၢ်စူၢ်ကယာ် တၢ်ဘျ့တဖၣ်တၢ်မၤထွဲအီၤတုၤလီၤတီၤလီၤ န့ၣ်လီၤ.

KNU မ့ၢ်တြီၤကီၢ်ရှ့ၣ်ထီဘိကမ်းတံၥ် ဟ်ဖျါဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤအသုးမ့ၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ, တၢ်မၤလဲၢ်ထီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ ဒီးတၢ်မၤအၢမၤသီတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးလၢ ထံကီၢ်ကမျၢ်အကျါ လၢအနံၣ်လၢအဆံတ ဖၣ်လီၤ.

"မ့တမ့ၢ်လၢ, တုၤလၢ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ထုးကွံၥ်အသုး ဒီးသုးကလၢၤတဖၣ်ဘၣ်ဒီး, တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအကြၢးအဘၣ်လၢ တၢ်ကဖံးအီၣ်မၤအီၣ်အဂီၢ်တအိၣ်ဘၣ်, ဒီးတၢ်အှၣ်ကီၤလၢ ပှၤလီၢ်အိၣ်ကမံ့ကကဲ့ၤဘၣ်လၢတၢ်ပှၤဖျဲး တအိၣ်ဘၣ်လီၤ." ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢအလံၥ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤအပှၤစံးဝဲလီၤ.

ပှၤလီၢ်အိၣ်ကမံ့တနီၤလၢ ဖျးခိၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ ဒီးအံၣ်တူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤလၢဖၣ်ပူၣ်ကီၢ်ရှ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်အိၣ်လီၢ်ကမံ့ယံၥ်လံ အါန့ၢ်အနံၣ်လွံၢ်ဆံလီၤ. အံၣ်တူၢ်ထၣ်ဒဲကဝီၤပှၤကညီအိၣ်ဝဲ ၃,၀၀၀ မ့ၢ်ပှၤလီၢ်အိၣ်ကမံ့လၢ ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်က ရၢသုးကှ့ ၂ ဒီးသုးကှ့ ၅ လၢဘၣ်ဃ့ၢ်လၢသုးတၢ်ထီၣ်ဒုးအဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤလၢ ၂၀၀၆ လီၤ. ပှၤလီၢ်အိၣ်ကမံ့တဖၣ်အံၤ တၢ်တဲအဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်ကပတုာ်ကွံၥ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ လၢလါစဲးပထ့ဘၢၣ်, ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်အိၣ်က တီၤအသးလၢ ကဘၣ်ကဲ့ၤန့ၣ်လီၤ.

https://www.irrawaddy.com/news/burma/knu-calls-for-withdrawal-of-burma-army-troops.html

တၢ်ထံၣ်တလီၤပလိၥ်အဒိၣ်အမ့ၢ် လၢ UNFC ဒီး တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်ခီမရှ့ၣ်အဘၢၣ်စၢၤ တအိၣ်နီတမံၤ ဖဲတၢ်ထံၣ်လိၥ်တဲသကိႏ လၢကံၣ်မဲ

The Global New Light of Myanmar, 11 June 2017

တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်ခီမရှ့ၣ်ဒီး ထံရှ့ၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်တဲသကိႏတၢ်အခၢၣ်စး လၢကလုာ်ဒူၣ်စၢ ဖှိၣ်ဖဲဒရဲၣ်ကီၣ်ကးကရၢ United Nationalities Federal Council-UNFC တဲသကိႏတၢ်ဖဲကံၣ်မဲ, ကီၢ်ကို၃်တဲၣ်, ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ် ၉ ထံၣ် လၢ UNFC ဃ့ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. "ပတၢ်ထံၣ်တလီၤပလိၥ်အ ဒိၣ်အမ့ၢ်တအိၣ်နီတမံၤဘၣ်, အိၣ်ဒၣ်ထဲတၢ်ဆီတလဲတၢ်ကတိၤအဖျၢၣ်တနီၤ ဖဲပထံၣ်လိၥ်သးယၢ်ဘၣ်အတိၢ်ပှၤဒီး ထံရှ့ၢ် ကီၢ်သဲးတၢ်တဲသကိႏအခၢၣ်စးန့ၣ်လီၤ." အဂ့ၢ်, တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်ခီမရှ့ၣ်ကရၢဖိတဂၤ စံးဝဲဖဲကတိၤတၢ်ဒီးတၢ်ကစီၣ်သန့ ဖဲကံၣ်မဲ, ကီၢ်ကို၃်တဲၣ် မဟါတနံၤလီၤ.

အှၣ်အိၣ်စိ, လၢအမ့ၢ်တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ်ခီမရှ့ၣ်ကရၢဖိ ဒီးကီၢ်ပ ဒိၣ်ခၢၣ်စးအခိၣ် ထံၣ်လိၥ်တဲသကိႏတၢ်ဒီး DPN လၢကလုာ်ဒူၣ်စၢဖှိၣ်ဖဲဒရဲၣ်ကီၣ်ကးကရၢ, စံးဘၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ကစီၣ်သန့လၢ တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤတခါလၢတၢ်ထံၣ်လိၥ်သးဒ်အံၤအသိး ကမ့ၢ်တၢ်ဟဲဆိတခါလၢတၢ်စံးဆၢ လၢအဂ့ၤအဂီၢ် ဖဲလၢခံတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်မူးနီၢ်ဃုဘ့ၣ်တဘ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ထံၣ်လိၥ်ဒီးတၢ်ကစီၣ်သန့အဆၢကတိၢ်, ခူၤအူရဲၤ, လၢအမ့ၢ် DPN အခိၣ်, စံးဝဲလၢတၢ်ဃုန့ၢ်တၢ်အစၢလၢ တၢ်ဂ့ၢ်ကီအဂီၢ် လၢဘၣ်တၢ်စံးကတိၤဝဲဘၣ်ဖၢ မ့ၢ်တၢ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံးလၢ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်သဘျ့ဒ်သိးအံၤအဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်လိၥ်သးသဘျ့မဟါတနံၤ လၢ DPN ဒီး UPC အဘၢၣ်စၢၤ မ့ၢ်ဒ်သိးကရဲ၃်ပှးကီၢ်စၢဖှိၣ်တၢ်မှာ်တၢ်ခုၣ် - ၂၁ ယၤဖှိၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အစၢ, လၢ UNFC ကရၢဖိတဖၣ်တဟဲထီၣ်ဝဲ, ဒီးဒ်သိးကတၢၣ်ပိၣ်တဲသကိႏ တၢ်ဂ့ၢ် ၉ ထံၣ်လၢ UNFC ဃ့ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်မူးနီၢ် တၢ်ကဘၣ်တၢၣ်ပိၣ်သကိႏဒံး သုးတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲတဖၣ် ဒီးထံရှ့ၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်တဲအတကွီၢ်အဂ့ၢ်လီၤ.

တၢ်မုၥ်တၢ်ခုၣ်ခီမရှ့ၣ်ဒီး DPN ကထံၣ်လိာ်တဲသကိးတၢ်အါထီၣ် လၢပှ်ၢတကူၣ် ဖဲ UNFC မၤအတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဝံၤ အသီ ၂၀ တလါအံၤန့ၣ်လီၤ.

Link: http://www.globalnewlightofmyanmar.com/no-major-disagreements-between-unfc-peace-commission-in-chaingmai-talks/

The content of the UNHCR Thailand Media Monitoring Reports does not reflect the official view or opinion of the UNHCR.

Links: Thailand-Myanmar Cross Border Web Portal: www.commonservice.info
Facebook: www.facebook.com/commonservice
www.facebook.com/commonserviceburmese
www.facebook.com/commonservicekaren